

Virágh Andor SJ

A SZENTSÉGES SZIV TITKAI

• KORDA • RT. KIADÁSA • BUDAPEST •

A SZENTSÉGES SZIV TITKAI

IRTA:
VIRÁGH ANDOR S. L.

BUDAPEST, 1938.
K O R D A R. T. K I A D Á S A

No. 281|1938. Imprimi potest. Budapestini, 18. Aprilii 1938.
Eduardus Lányi S. J. vic. prov. — Nihil obstat. Dr. Julius
Czapik cens. dioec. No. 2393—1938. Imprimatur. Strigonii, die
4. Junii 1938. Dr. Joannes Drahos vic. gen.

Nyomatott: Korda R. T. nyomdájában, Budapest.

A szentségház Foglya

Jézus Krisztus önkéntes fogoly. A szentségház foglya. Vagy pontosabban: a szeretet foglya.

Az önzés: törekszik a szabadságra. A féktelen szabadságra. Egyetlen parancsolója: az önérdek és a szenvedély. Ha valaki kapzsi, akkor az aranyért letiporja mások szívét. Ha valaki buja indulatokkal van telve: letapossa a női becsületet. Ma úgy mondják: nincsen gátlás benne. Parttalan folyó. Zúg és ideges rohanással csap ki a medréből. Szomorú szabadság ez, az is igaz. Mert hiszen ki fogja irigyelni a bolondot, ha felkiált: „Szabad vagyok! Nem tűrök gátat!” És ráugranék egy meggyújtott máglyára.

Az önzetlenség: szeretet. Béklyók vannak rajta: a mások szíve, mosolya. Mert mindig csak azt nézi, hogy mi a más érdeke. Hogyan tud vidámitani, építeni és boldogságot lehelni mások homlokára. Ha valaki őszintén szeret,

nem kérdi, hogy mit kap érte. Nevet a nevetőkkel és sír a sírókkal. Ezek a béklyók letartják az önzetlen ember szenvedélyeit, amik lehúznák a földre. És ezért szabad, teljesen szabad az önzetlen ember, mert felszáll: önmaga fölé száll. És itt kezdődik a teljes szabadság: amikor egészen magunk fölé emelkedtünk.

*

A mi önzetlen foglyunk a szentségi Jézus. Valami idekötötte: a Szíve. Ez a meleg, egészen emberi és egészen isteni Szív. Ilyen szent örületre csak az Istenfia vállalkozhatott: hogy köztünk maradjon. Mert nézni akarja életünket és dobogó Szívén keresztül akarja kiárasztani a világra a szeretetét...

*

Krisztus a világot nézi... és átérzi ezer baját és... szereti. — Megpróbálom a világot nézni az Ő szemével... és átérezni az Ő finom isteni idegeivel... és szeretni is, az Ő Szívével...

I. AHOGY Ő LÁTJA A VILÁGOT

Kétféleképen lehet nézni mindent: így és úgy.

Igy: ahogyan éppen bemutatja a szemem. Piros ez az alma. *Igy* mutatja a szemem. De lehet, hogy ha kettészelném, férges lenne belül.

Úgy is nézhetek. *Úgy*, ahogyan valójában vannak a dolgok. Ahogyan *nem látom* első pillantásra. Mert az első pillantás megcsal. Sokszor és nagyon.

ÁLARCOS BÁL

Elnyűtt szokása az emberiségnek. Nem új találmány. De mindig lesznek, akik mulatságosnak találják. Miért? Bizonyára nem egy oka van. De talán egy oka van. Az, hogy az emberek szeretik elrejtteni magukat és szeretik beleálmodni saját kis énjüket abba a gúnyába, amit éppen magukra öltenek. — Az egyik Napóleonnak öltözik. Tudja, hogy

ő nem Napóleon. Talán kicsiny és apró szívű, de olyan jó néhány óráig azt érezni, hogy súgva kérdik a háta mögött: „Ki az a Napóleon?” A másik pásztorleánykának öltözik. Ruhájával szeretné a táncterembe hozni a rétek illatát és üde ártatlanságát. Talán éppen azért, mert tudja, hogy a kölni víz nem pótolja a levágott sarju illatát, és a pásztorleány ruhája nem tudja betakarni azt a sok sebet, amit a leszakított lilomok véres töve mutat. De most néhány óráig titokban pásztorleánynak képzei magát. Vagy ha nem tudja ennyire megcsalni önmagát, édesen járja át az a tudat, hogy a vonagló táncban és léha röhejben ő a felcsillanó mosoly: a rétek érintetlen mosolya.

A NAGY ÁLARCOS

Az elbukott szellem: Lucifer. Nagy harcban bukott el. Szörnyű lehetett, amikor angyalok harcoltak. Mihály az egyik oldalon és Lucifer a másikon. Nem pufókarcú kisgyermekek, szépen felrajzolt angyalszárnyakkal, hanem szellemek. Az Isten remekei. Dániel próféta angyalt lát. Derekát színarany

övezi, arca, mint a villám fénye, szeme, mint az égő tűz, karja, mint a ragyogó érc és szavának hangja, mint a sokaság hangja. — Szóval fenség és erő.

Milyen a virág szín és illat nélkül? Közönséges. — Milyen az ember, ha megbomlott agy néz a szemén keresztül? Az örültek pillantására gondolok. Szomorú. Az ember megborzad, mert érzi, hogy valami hiányzik onnan: az értelem biztos nyugodtsága. — De milyen lehet a szellemi lény, ha lebukott? Ha az arca már nem a villámok fénye, mert hiszen lesujtott rá az isteni igazság villáma. És a szeme nem égő tűz többé, mert szörnyű forradalmat szított az Isten ellen. A forradalom is tűz, de perzsel és Lucifer forradalma az éjjelek sötétjét vonta a lázadók szemére. Karja ragyogó érc helyett kihűlt és jeges, olyan riasztó, mint a halál. A hangjában sincs erő, a sokaság fenséges moraja, hanem a veszett düh bömbölése, mely tehetetlen kínjában önmagát harapja.

A hideg nem bírja el a meleget. Ha találkoznak, valamelyiküknek meg kell halnia. A sötét nem bírja el a fényt, mert számára pusztulást jelent. Lucifer

nem tűri a mások boldogságát, mert boldogtalan.

A gyűlölet először a paradicsomban csordult ki a száján. Mikor látta Ádám nevetését és Éva gyermeteg szemeit.

És a Nagy Álarcos megkezdte munkáját: hazugságba öltözött. A Hazugság Atyja! Jó álarc: befedi a szörnyű örvényeket, amikből ördögarcok buknak elő és ördögkarmok, hogy szétrontsák mások nevetését és a fényt, amit az Isten akar a lelkeken.

SZOMORÚ FARSANG

Az élet. Legalább is sokak számára. Állandó álarcosbál. Gondos álarcot kell öltenie soknak, mielőtt az utcára lép, vagy a vonatra, vagy akárhová.

Van, aki azért veszi fel az álarcát, hogy jobban célt érjen, van olyan is, aki ösztönös félelemből. Hogy elrejtse eltorzult vonásait.

A nemzetközi szélhámos jól öltözik, drága szivart szív és hanyagul dob a cigány tányérjába akár húszpengőst is. Uri álarcba takarja tolvaj gondolatait, vagy monokli és frakk mögé rejtí be-törő szerszámaikat.

Más meg könnyek mögé rejti kapzsiságát. Bérbe vett gyermeket tart a karján és szörnyű nyomorát sírja el. Szóval: hivatásos koldus.

Az egyik kasszafúróval nyitja meg a gazdag zsebeket, a másik könnyekkel. Igaz: az eredmény különböző, mert a nemzetközi szélhámos százezreket hajszol, a koldus pedig kisebb nyúllal is beéri, de végül is mind a kettő két szomorú figurája az életfarsangnak.

Az ösztönös félelem már gyakoribb. A félelem, hogy kilátszik az arcunk szögletén a megtépett vagy könnyű fajsúlyú lélek. Az, hogy üresek vagyunk, hogy tudatlanok vagyunk, hogy nincs bennünk érték és önállóság.

Ha feltűnik egy szellemi titán, felnéznek rá az emberek. De ezek a lángelmék sokszor csúf fintort viselnek az arcukon. Meglátják az erkölcsi eszmék Himalája-csúcsait, de sokszor gyöngék arra, hogy felmásszanak a magasra. És akkor vigyorognak. Gúnyos nevetéssel fedik el a gyöngé inukat. Azt, hogy csak a szemük erős, de a lábuk nem.

És akkor a szomorú farsangolók szétkapkodják az új álarcot: a gúnyos nevetést. Legtöbbször nem is tudják, hogy

milyen eszmét nevetnek ki, azt sem, hogy miért? Sebaj! Jó álarc ez arra, hogy elfedje a törpe lábszárakat és gyöngé inakat.

Azt gondolják, hogy más is titánoknak nézi őket, pedig a lángelmékről csak a kétes vigyorgást tudták át-másolni magukra.

Az előkelőség mindenkit térdre kényszerít. Vagy legalább is megborzongatja a szíveket. Az egyik felemelt fejjel és előkelő mozdulattal ül az autójában, mert úgy érzi, hogy joga van erre. A másik kineveti és megveti, de csak azért, mert neki nincs autója.

Az előkelő mozdulatok mögé lehet leginkább elrejtenünk az üres lelket. És akinek előkelősége csak pénzen, autón vagy úgynevezett úri társaságon alapszik, az sokszor leveti ezt a nehéz álarcot. Hiszen senki sem fekszik le keményített gallérban, vagy gondosan felcicomázott báliruhában. Az ilyen „előkelő” hamar elveszti a kimért vonásokat és a felrakott farsangi színeket, ha elfogja a düh, vagy néhány pezsgős pohár után átvedlik szőrös hernyóvá.

KEZDŐDIK A TÁNC

Ütemesen és ütem nélkül hejehujázva és egymásba gabalyodva. A Nagy Álarcos már kiosztotta az álarcokat.

Mert minden hamis álarc Lucifer varázsműhelyében készül.

El kell fedni a valót!

Mert csak így lehet becsapni másokat!

És nevet a Hazugság atyja!

A LEGSZÖRNYŰBB ÁLARC

Milyen nehéz lehatolni a föld mélyébe és mennyi titok van ott! Embercsontok, kőbalták, elfelejtett pénzek és elfelejtett ivópoharak. Sokszor elég egy kis töredék, hogy hozzáképzeljük azt az ajkat is, amelyik megérintette az elgömbült poharat.

Kincs is van a földben. Arany, meg gyémánt. Meg ki tudja, még mi? Talán új elemek, talán új rádiumos csodák?

És mi van az ember lelkében?

Ezt is kutatják. Ma különösen. Pszichológiai intézetek alakulnak, lemérik az ember súlyát, gépekkel figyelik a

szaladó gondolatot. Szóval: kutatnak, ásnak, keresik azokat a csodákat, amiket az Isten rejtett a lélek mélyébe. Az aranyat, a gyémántot... a szikrákat, amik gyujtanak.

Az embert jobban érdekli a lélek elfedett titka, mint a föld gyomra. Mert hiszen kevés ember áll be önként földkutató társulatokba. De ha feltűnik egy grafológus vagy tenyérjós, aki elég ügyes és ámitani tudja az embereket, ellepik azt és nem sajnálják tőle a bizalmat, mégha pénz formájában kell is kimutatni azt.

ELLENTMONDÁS

Az emberek félnek önmaguktól. A tenyerüket odatartják a jósnak, mert hátha szép jövő néz ki a kusza vonalakból. De az olyan grafológus éhenkopp szemmel sirathatná őszinteségét, aki feltárná — ha ugyan tudná — az elrejtett belsőt. Az igazit. De mélyen és pontos vonalakban. Nemcsak úgy általában, hogy van szépérzéke, kicsit hangulatos, de vannak szomorú percei és tud rajongani is szép dolgokért, de néha haragos, időnkint érzékeny stb....

Hát ez itt az ellentmondás. Valami nagy szomjú-kíváncsiság űz minket, hogy megismerjük a legnagyobb titkot: saját lelkünk elfedett mélyeit. De ugyanakkor félve rándulunk vissza, ha úgy látjuk, hogy nagyonis mély üregekbe omlik a lelkünk sötétje... hogy hullafoltosak vagyunk!

Ettől mindenki fél.

És elkezdí szépíteni magát.

Másszóval: álarcot rak fel magára. Bolond-bál ez, ahol önmagamra hazudom a májust, mikor decemberi hóviharszaggal belül és enyhe csobbanású tónak nézem a békanyálas iszapot.

Ez a legbolondabb álarc, amikor önmagam fedem be hímes selyemmel, pedig tudom, hogy fekete szemfedő az igazi gúnyám.

A SPHINX

Régi meséje megborzongat minket. Titokteljesen mered fel a sivatagban furcsa emberfejjel és állatkarmaival. Hallgatva őrzi évezredek titkát.

Kétségtelen az, hogy sok ember szívesen rántaná le magáról a hazugság álarcát és a hamis szépítés kendőjét, de

nem tudja. Nem. Mert ez művészet: a lélekismeret művészete. És olyan nehéz művésznek lenni!

Sokszor egy szerencsétlenség ébreszti fel, sokszor egy kiábrándulás. És mikor az álarc egyik része felszakad, amikor látja a szörnyű egymást-csalást és ön-ámítást, amikor hideg testtel és kitapinthatóan bújik elő az álarc alól a ráncos orr és szarkalábas szem, akkor kezdi tépni az ördög szörnyű maszkját. De csak a sivatag sphinxarcú talánya mered eléje.

Véresre kaparhatod az ujjadat a sphinxen. Nem beszél.

Pedig mennyi kérdés és mennyi miért!

Miért épített a fáraó 150 méter magas piramist és miért nevezte ki szenátorrá saját lovát Caligula, miért fogott ecsetet kezébe Murillo és miért tanította a karthagói Hanno néhány madarát arra, hogy ezt mondják: „Hanno Isten”. Egyáltalában miért voltak hadvezérek és bankárok a régi korban is éppúgy, mint halászok és földművesek.

Mert hiszen az egyéni lélek titkainak kutatása összefügg ezekkel a miértekkel.

Kezdd tépni az álarcodat. És elő-

bukkan alóla egy ismert vonás: talán Néró durva ajka, talán Nagy Sándor csillagokba néző szeme, talán Kleopatra csókot kérő arca, vagy talán Thesimon ciprusi király csalafinta nézése, aki olcsó szemfényvesztéssel bolondította a népet, hogy istennek lássák őt.

Kinzó kérdés ez: hogyan függnék össze rajtad a kusza ráncok és furcsa vonások? Honnan a hazugság és honnan a mások meglopása? Honnan a sok elferdített vonal, honnan a szikáran felszökő homlok?

Ki vagy te, száz álarc alatt rejtőző sphinx?

II. AZ EMBER

Isten alkotása. Földből gyúrt massa, amit az Isten keze alakká formált. A „spiraculum vitae” benne az Isten lehellete, amit léleknek nevezünk.

ELSÁRGULT LAPOK

A történelem lapjai. Sok ezer éve íródik az időben és térben. A tudósok korokra osztják a történelmet. Van ókor és újkor. Vannak régi emlékek és vannak újak is.

Figyeld a multat. Mit láatsz? Folytonos újulást, folytonos változást. De vannak visszatérő dolgok. Ezeket nem lehet elválasztani attól a lénytől, akit embernek hívnak.

Új ruhát öltenek, de ruha mindig kellett. A barlanglakásból kijön az ősember, de házat épít, mert ház mindig kellett. Művészi stílusokat alkot a lángelme, de mindig törekedett a szépre,

mert az őseMBER lelkében is volt érzék a szép iránt. Igaz, hogy idomtalan vonalakban rajzolja fel a sziklára a mammut alakját, de Michelangelo, vagy Leonardo da Vinci is ezektől az őseMTŐL származott.

A lélek mélyén örök szikrák vannak, melyek egyformán űzik az őseMBERT és a modern embert. Csak éppen a környezet változik és azért látszanak egészen másoknak ezek a törtéteSEK.

IZZÓ SZIKRÁK

Miért adta belénk ezeket az Isten? Azért, mert *életre* teremtett. Az élet mozgás. Hajtóerő kell belénk, különben elnyúlnánk a fűben, mint a hulla és megdermedne bennünk az élet.

Eszünk van. Tudásra termett. Kutat, mert érzi, hogy csak így lesz övé az igazság. Az igazság: tudás: a dolgok ismerete.

Akaratunk van. A jót kívánja. Ez a természete. A megismert jót kell kívánnia. Mert hiszen ez a teljes élet: ha akarjuk is azt a jót, ami az életben van.

Mennyi mindent jelent ez a két el-

vont igazság! Mert a való életben ezer-féle szikra rejlik bennünk!

FAJFENNTARTÁS

Ez is egy szikra az emberben. Hajlam, vagy jobban mondva: ösztön. Mert az Istennek nagy terve volt. Nem száz évre adta az embernek a Földet, nem is ezerre. Mennyire? Ki tudja azt?!

Ösztönrel biztosítja az emberiség fennmaradását. Nagy parancs van abban a szóban, amit Ádámnak adott: „... sokasodjatok! ...” Népesítsétek be a földet, mely most új korszakába lépett: embert hordoz a hátán.

Isteni gondolat tervezte ezt az ösztönt. De keretek közé szorította és ha valaki átlépi a meghatározott törvényt: parázna a neve.

Ez az ösztön: örök emberi szikra. Sok újulást hoz a világba. Festi és átszínezi a történelmet.

Az egyikből családapát alakít. A másikkól szüzet, aki Istenért és másokért erős marokkal szorítja a vágyat. Hős lesz és példakép.

Ez az ösztön örömet hoz az egészséges újszülöttek mosolyán keresztül és

véres tragédiákat is, ha valaki kicacagja az Isten hatodik parancsát.

LÉT FENNTARTÁS

Izzó és nyugtalan szikra ez bennünk, mely arra szorít, hogy *akarjuk* élni az életet.

Olyan prózai neve van a mindennapi életben. Úgy hívják, hogy éhség-érzet és úgy hívják, hogy halálfélelem.

Organizmusunk elpusztulna táplálkozás nélkül, de az éhség kényszerít, hogy fenntartsuk a testet. Sokszor talán okatlan veszélyekbe rohannánk, de a halál visszariaszt az önkényes elmúlástól.

Ez az ösztön is átszínezi az életet. A rendetlen mohók elhájjasodnak az izes falatokon, mások pedig szigorú aszkéták lesznek, akik hirdetik, hogy a test nem minden! És akik irgalmatlan félelmet éreznek a haláltól, sokszor a gyáva emberkéék kasztját alakítják meg, mások viszont máglyára lépnek, hogy meghaljanak egy nagy eszméért. És így alakulnak hősi korok, vagy gyáva nemzetek az évezredek sárguló lapjain.

Ez a szikra a szellemünkben izzik. Nem más, mint a tökéletesség vágya. Ez mutatja, hogy a lelket az Isten lehelte belénk, aki végtelenül tökéletes. Minden tökéletesség forrása: a teljes lét.

Helyes önérzet a neve, ha valaki nem tűri magában a lefeléhúzó, alacsony gondolatot, hanem két kézzel kapaszkodik fel az isteni magasokba. De *kevélység* a neve, ha arra tekint, hogy előbbre van-e, mint mások és öntelten állapítja meg: „Én vagyok az élet telje és nem tűnök meg mást magam fölött.”

Magasratörés a neve, ha vizsgálja magában a foltokat, ha kiveti magából a hazugságot és a föld elmúló, kis álmait, mert mágneses erővel vonzzák maguk felé a nagy eszmék és isteni gondolatok. De *hiúság* és buta ellankadás a neve, ha maga körül forog és a nagyságát abban látja, hogy hódítson kipirosított ajkaival, vagy elképzelt arasz tudásával a tömeg előtt.

Nehéz pontosan körülhatárolni ezt az isteni szikrát bennünk. Hiszen olyan sok változata van. És éppen azért olyan

sok neve is. Ha tisztult ösztön ez benned: akkor a leglelkibb erény, mely végül is fölemelkedik annyira, hogy már nem bántja mások mosolya, sem dicsérete, sem a gáncs, sem a közvélemény. Már csak az Istent nézi, akihez örömmel közeledik minden úton, még ha látszólag kicsiny és összetört lesz is a megalázásokban. Hiszen apránként vesztí el gyermekes ragaszkodását, melyek a föld múló játékaihoz kötöttek. Mindjobban telik be a Végtelennel és kiteljesedett énje is erősebb formában tér vissza az emberekhez, akik kicsinyek és akik boldogan sejtik meg az ilyenben a hőst. Szeretik, mert tudják, hogy teljesebbé lehetnek általa. Vagy talán gyűlölik, mert érzik, hogy milyen kicsinyek a hős előtt.

Dölyfösség, érzékenység, ostoba magában bízás és tudom is én, még mi minden a neve, ha letartja bennünk ezt a szikrát az önzés és a kicsinyesség.

Örök mozgató erők! Típusokat adtak a világtörténelemnek!

Ez is ősi ösztön az emberben, hogy birtokunkba akarunk venni más tárgyakat. Végül is az embernek adta az Isten a földet. Eszköz. Vagy, ha úgy tetszik: *lépcső*. Amíg testünk van, szükséges az anyag. Éppenúgy, mint ahogyan szükséges a virág a méheknek. Kell a mézhez és viaszhoz.

Ez az izzó szikra hajt minket arra, hogy markoljunk a földből annyit, amennyi szükséges.

De ez a vágy is kétféle irányba nőhet.

Ha rendezetten fejlődik, okossá teszi a szemünket a figyelésre és meglendíti a karunkat, hogy szénát gyűjtsünk a lónak és learassuk a búzát és fát vágjunk a jeges időkre és ládafiába rejtjük az aranyat, amivel biztosítjuk gyermekünk jövőjét. A hangya ugyan nem gondolkodik, mert van egy hatalmas Úr, aki gondolkozott helyette, amikor megalkotta ezt a kis állatot. De ha volna esze, azt mondanánk róla: okos, szorgalmas és előrelátó, mert fáradhatatlan a gyűjtésben. Az okos ember bírvágya is ilyen.

Rút és visszataszító *kapzsiság* alak-

jában pattan ki belőlünk ez a szikra, ha rendezetlen, ha a bolond szív lép-
vesszőre ragad, mikor bódultan hajlik az arany csengésére. Az arany csengése veszélyes muzsika, ki tudja űzni az emberek füléből a mindenség dalát, mely a mezei pitypangon keresztül épp-
úgy felcseng, mint a havasok méltósá-
gos koronáján is. Ez a dal fenségesen kijózanító, mert reánk dobja a nagy igazságot: „Istentől vagyunk! Te is, oh ember. Hiába építész puha fűvel bélelt árkot kényelmes lakóhelyül, a tenger megárad és betemeti az árkot. Hiába építész hegyormokra büszke sas-
várakat, az idő szétrágja a kevély büszkeséget. Hiába rakod nyakad köré az aranyat ékes fűzerekben, a nyakad éppen olyan merev és hideg lesz, mint két üveges szemed, és ha nagy úr voltál, ha fáraó voltál, hiába viteted halotti kamrádba a drága ékszereket. Majd, talán sok ezer év multán megtalálják múmiádat a kíváncsi utódok és múzeumba raknak. Te üres és bebalzsamozott porhüvely. El akartad kerülni a férgek rágódó száját, de nem tudtad elkerülni az emberi véget: az elmúlást!”

Hideg és kijózanító, ha ilyen szemmel

nézzük az anyagot, de szinte részeg jókedvvel bizsergeti meg a szíveket, ha tenyerünkre vesszük, ha látjuk, hogy a kerek aranyban varázslat van. Mert azt az aranyat sok mindenre lehet átváltani: csókra, zenére, hajlongó szolgálkra, hírre, szépívelésű yachtra: mámoros életre.

Jaj, ha valaki így éli az életét! Jaj, ha valaki erős az arany megmarkolásában és a mások tiprásában! Jaj, ha valaki kapzsi és elég erős is ahhoz, hogy kapzsi legyen!

Mert akkor nem hallja a sírást és nem látja a könnyet és nem érzi a földbe vájt kunyhók nyomorát a hasadékokon átsivító szélben és ha szociális nyomorról és szociális problémáról beszélnek előtte, nevetve rándítja meg a vállát: „Ugyan kérem, ma már elcsépelet banálitás az egész!” Igen: a selyempárnák nagyszerűen szigetelnek: egyetlen akkordot sem engednek a kapzsiak füléhez a hörgő nyomorból.

Ez a szikra, a bírvágy valóban alakít: egyéneket, városokat, nemzeteket, korokat. Mert amikor mozgásra indítja az embert, külvárosokat bujtat a föld fölé, nyomortanyákat is, és az autó-

utak sarkára ugyanez a szikra varázsolja a benzinkutakat.

HATALOMVÁGY

Ádám bámuló szemmel nézte a nagy csodát: a semmiből elővarázsolts mindenséget. És talán még ámulóbb szívvel hallgatta Isten szavát, amikor a földet átadta neki: „... hajtsátok uralmatok alá és uralkodjatok...” (Gen. 1, 28.)

Hát ő az úr a tenger halain, az ég madarain és minden állaton?

Ez az elrontott ősi szikra már többet akar a késői utódokban. A hatalomvágy kitágítja az ereket és az izmokat, és szívekre akar taposni. Emberszívekre, csak hogy hatalmasnak érezze magát.

Nem bánja, ha vér csordul is döngő lépte alatt, ha a háború fekete gyászt húz is milliókra. Hatalmas akar lenni és ezért semilyen ár sem magas.

De tisztán is éghet ez a szikra az emberben. És akkor sokkal teltebb, mert valóban felemeli az embert a tenger halai és az ég madarai fölé. Egészen a csillagokig. Mert a féktelen hódító: rab, egy elrontott ősi ösztön rabja. Izgatott a pillantása és nyugtalan a karja, vala-

hányszor megforgatja a kardot. De amikor megtalálja a legnehezebb ellenfelet: önmagát és amikor legelső vágya az, hogy győzzön önmaga felett, akkor megindul a szabadság útján, ahol már olyan hatalmas, hogy nem győzheti le szabad rohanását a külvilág és nem foghatja vissza ezer gyökér a földre. Ez az érzés még erőteljesebb, mint azé, aki örültül száguldó mozdonyon ül és tudja, hogy ujjának egyetlen érintésével megállíthatja a rohanást, vagy még gyorsabbá teheti azt.

Aki hatalmas önmaga felett, az erős szívű: megingathatatlan és a szemében az a parancsolás ül, ami előtt meghunyászkodik a tigris, de összeressen egy pillanatra a véreskezű kényúr is, mert érzi, hogy kardja csak a nyakig ér el, de a szív hatalmas erővel kapcsolódik a végtelenbe.

A hatalom nagy dolog, de egészen rajtunk áll, hogy pirossá izzítjuk-e ezt a szikrát a lelkünk mélyén?

SZÉPÉRZÉK

Valahogyan így kell nevezni ezt az ősi ösztönt. Ott szunnyad a lélek mélyén, mint elrejtett szikrácska.

Vannak erős szemek: meglátják a szépet mindenütt. És vannak sanda szemek is: csak a rútságon akadnak meg. De szomorú árat fizetnek érte: maguk is rútak lesznek.

A művészek ezer idegszállal nyúlnak a való életbe és kiszívják onnan a szépet. Vászorra vetik, szoborba merevítik, vagy esetleg dalba fogják.

De vannak olyan életművészek is, akik ügyetlen kezűek talán, de annál ügyesebb a lelkük: szépséggel szívódnak meg és kilehelik magukból, mint az akác az esti illatot.

Kétségtelenül ez az érzék is alakítja az életet. Aki jó, rendszerint nagyon szereti a szépet, mert az erkölcsi szépség édestestvére a másik szépségnek, mely a piros hajnalban, a folyó csobogásában és a harangvirág kelyhében búvik meg. És ha valakinek a lelke megtalálja az Isten szépségét a természetben, azon a jóság is végiglebeg, mint a hárfa lágyan-erős muzsikája.

Igaz, vannak művészek, akik rothadt foltokat rejtenek belül, de az ihletés perceiben mégis fölfelé vágynak, mert keserű íz van a nyelvükön, ha látják az ellentmondást magukban.

Kis szikra ez, melyet el lehet rontani magunkban és kis szikra, amit át lehet izzítani, hogy a jóság mezeire kergessen át minket.

III. FORRADALOM

Lázadás. Tagadása a törvénynek és a fennálló rendnek. Jelent: tobzódó ajkat. ökölbe szorított kezet, eszeveszett ugrást egy jobbnak sejtett és ismeretlen jövőbe.

Ádám és Éva az első forradalmár a földön. Kezüik letépi a tiltott fa gyümölcsét és magukba eszik a halált.

Kain az első gyilkos. Benne sarjad ki a forradalom halálos gyümölcse első, véres mozdulással.

Aztán következnek vérfertőző szerelmek, irigy loholások, kapzsi karmok, felszegett fejek Bábelben, a torony alján, Babylon, harcok, üldözések.

Özvegyek síró szemmel, árvák elhagyottan.

Leégett városok és elszikkadt vetések. Sásakjárás és dögvész.

Tánc az aranyborjú körül és titokzatos jósok, akik füstben állnak és még füstösebb jövőndőt mondanak.

Békétlen civódások a családban és gyilkos mérget keverő gyermekek.

Valaki keveri az isteni szikrákat és pokoli tűzijátékot rendez. És a lázadó szikrák egymásba omlanak és feltörnek az Isten ellen.

Lidércek ülik meg a szíveket és bús álmokat bocsátanak a nyugtalan szemekre.

Sötétben járók fényre vágynak és nem tudnak kijutni a bűvös rohanásból, mely a siralmak völgyét tölti be.

Keserű kín vonaglik a forradalmárok szívéen...

IV. AZ ISTEN VÁLASZA

Olyan irgalmas és olyan fel nem mérhető, mint maga az Isten. Mert válasza szemmel látható, igazi ember és mégis végtelenség lakik benne: Jézus Krisztus. Isten és ember egy személyben.

MEGÉRKEZETT

Karácsony éjjelén. Szűz Asszony karján pihen. És dobog a szíve. Édes, gyermeki dobogással és isteni meleggel. A pásztorok megtalálják és mosolyognak. A három királyok megtalálják és mosolyognak. Vidám szívvel mennek haza a tevéken, mert megtalálták az élet nagy és kiteljesedett értelmét.

A karácsony misztériuma meséket sző és boldog legendákat, amit el lehet mondani a pattogó tűz mellett. Mikor békésen hajolnak egymásra az emberek és ajándékot adnak emlékül a nagy ünnepen.

De hát kell-e mese és kell-e legenda, mikor itt van a legszebb mese: a kis Jézus, aki szívét hozta el, hogy a béke jeleként, mint szivárvány mosolyogjon a forradalmárok sötét egén!?

ELINDUL

Fáradt utakat jár be a Mester. Keresi a sötét szíveket és sötét szemeket. A rókáknak barlangjuk van, az Ember Fiának nincsen hajléka, ahol éjjeli pihenőre nyugtathatná fejét. Nem baj! Űzi a szíve!

Farizeusok leskelődnek mögötte borús gyanakvással és fekete lihegéssel, hogy megakasszák az útját. Nem baj! Űzi a szíve és nem hagyja nyugodni. Hiszen nagy utat kell bejárnia. Sokan várnak reá tudatlanul is, mert a béna óhajtja a járást és a vak látni szeretne és a halottak várják a feltámasztó érintést.

Űzi a szíve, mert tudja, hogy sokkal kell találkoznia.

HULLÁMOK KÖZÖTT

Beesteledett. A tömeg hallgatta, de Jézus már szétküldte őket és hajócs-

kába ült. Vele a tanítványok. A Genezáreti-tó másik partjára igyekeztek.

„És nagy szélvész támadt és a hullámok becsaptak a hajóba.” (Mk. 4, 37.) Vihar. Kapkodás. Feszült kapaszkodás a pusztulás elől. A kétségbeesett pillanaton áttör az otthon, a testvér, az anya, a gyermek. Azok talán éppen olyan remegve nézik a vihart, mint a tanítványok. Itt már ember aligha segíthet. És a Mester alszik. Sápadt ajakkal keltik fel:

— Mester, nem törődöl-e vele, hogy elveszünk?

Jézus felkel, kemény parancsot mond:

— Csendesedjél és némulj el!

A szél elül és nagy csönd tölti be a víz háborgó hullámait.

Valami ismeretlen félelem járja át a szíveket. Ki hát ez, hogy a szél is engedelmeskedik neki és a tenger úgy símul lábaihoz, mint a hű kutya, ha gazdája szólítja?

Ki hát ez?

Nagy úr!

Titkos erők vannak benne! Fogtok ti még nagyobb csodát is látni, amikor tobzódó szívekben csitítja el a hullámokat és nemcsak a tenger halkul el,

hanem sokkal vészesebb vihar is, ami ott kavargó az őrült agyakban és megsebzett szívekben, amikor Róma kevély patrícusai lépnek ki a gyönyörök vért szikkasztó viharából, vagy durva katonák hagyják ott a borgőzös kocsmát és a miazmákkal telített rothadást, hogy nyilak záporában haljanak meg. Mert ez a Mester olyan erős, hogy a sátán felkorbácsolt forradalmát is elnyugtatja a lázadókban. Hiszen azért jött, hogy Szívéből kiárassza az új erőt, a Lélek tüzét, mely megújítja a föld színét...

A NYOLC BOLDOGSÁG

Sereget lát. Felmegy a hegyre és tanítani kezd. Új igéket.

Mennyi elrontott szikra lappang a figyelő szemekben. Mennyi sírás és erőszak, mennyi irgalmatlan ököl és élvezetbe bukott vágy, mennyi düh és kenyérre éhes szája.

És mondja az új igéket:

„Boldogok a lelki szegények, mert övék a mennyek országa.” (Mt. 5, 3.)

Gyökérszívű emberek hallgatják. Akik ezer gyökérrel fogódnak a földbe. Akik itt várnak mindent, mert nem

hisznek az odaátban. Hogy irtóznak ezek a haláltól. És milyen fájdalmas ezek számára az elmúlás. Mert a halál a Nagy Kaszás. Elszakítja az ezer gyökeret és akkor ezer seb vérzik a szíveken. A föld, a hízlalt borjúk, a puha kerevet a szobákban, az arany...

Krisztus hirdeti az új ígét: Nem kell tűzre vetned ezeket, csak ne tapadj hozzájuk. Mert ha hozzájuk tapadsz, magad is földizű leszel. A föld pedig por: szétfújja a szél és betemeti az avar. A hant alatt mi lesz belőled? Maréknyi por és csontokra hullott váz! A lelket nem eresztik be a menny kapuján, ha az aranyborjú hideg formájába öntötted. Te elrontott Isten-remeke, ki ezer gyökeret eresztettél a földbe: mit keresel te a fény örök országában?

És a gyökérszívű embereken átfut a sejtés. Egy agyontiprott szikrácska súgja a lélek valamelyik zugában: *honnan vagy, hova mész?*

Nem érzed, hogy az életnek más értelme is van? Hogy a sírral nem zárul be minden? Hogy a bölcső és a koporsó között csak arasznyi a lét? Hogy a sír: ajtó, mely a végtelenbe nyílik?

Ti gyökérszívű emberek, hát elfelej-

tettétek, hogy az Isten lehelt benneteket a földre?

Ez az élet új értelme: hogy nem tapadtok az aranyborjú hideg patáihoz, hanem kihasítjátok szívetekből a föld ezer gyökerét. Mert csak így lesz mosolygós barátotok a halál!

*

„Boldogok a tisztaszívűek, mert ők meg fogják látni az Istent.” (Mt. 5, 8.)

Kemény feltétel ez! Tisztán kell élned, hogy meglásd az Istent. De igaz és szükséges feltétel!

A földön meg lehet ismerni az Istent ésszel is. Csak gondolkodni kell. Ha van füst, van tűz is és ha van faragott bot, akkor valaki faragta azt. Ha van melengető napsugár, van Nap is, de ha van Nap, akkor valaki pályára indította azt.

Hiába mondod, hogy mindig volt. Mert akkor azt is kell mondanod, hogy élet is volt mindig. Fa és növény, állat és mókus a fán. Hiába mondod, hogy úgy fejlődtek lassan. Apránként. Mindig tökéletesülve. Mert akkor is talány marad az első állat és az első mozgó élet. Miért nem pusztult el a tűzben?

Mert tűz volt a föld, izzó massa. Lasan hűlt le. Ezt tanítja a tudomány is.

Persze ilyen formában aligha okoskodott az az ember, aki figyelte a Mester új tanítását az új boldogságról. De viszont örök ige, hogy csak a tisztaszívű fogja megtalálni az Istent.

Mert az értelmet olyan sok minden boríthatja fel. Elsősorban az érzéki vágyak. Hiába kedves valaki, ha büszke embert sértett meg, az csak undorral és visszatetsző szemmel tudja nézni, mert ellenséget lát benne. Még a kis szenvedélyek is ennyire tudnak vakítani és ennyire átalakítják az ítéletünket. És ha nagy az a szenvedély, akkor lehet fehér a fal, rákényszeríti az embert, hogy feketének mondja, mert így előnyösebb.

Igen: a szenvedély vakít. Nem azt keresi, hogy mi az igazság, hanem hogy mi a kellemes és mit követel önző haszonlesésem.

Ez adja meg az új boldogság értelmét is. Hogy le kell gyűrnöm magamban a legveszélyesebb szenvedélyt: a lázadó testet. Mert ha buja vágyak kuszálják össze a szívemet, úgy tapadnak arra, mint a fagyöngy a fa derekára. A para-

ziták cselvetésével szívják el a fa jogos és éltető nedveit. Ezek a buja vágyak annál halálosabb mohósággal tapadnak a szívre, minél féktelenebbek a csókban és a buja gyönyörökben.

Elszívják az élet szent erőit. Amiket az Isten hullat reánk a szűz reggelek tiszta harmatával. Először is a *hitre* gondolok. Mennyi dolog van, amit nem értünk meg teljesen, vagy legalább is nem az első pillanatra. Ilyenkor a hit lendít át a nehézségeken. Az a biztos tudat, hogy az Isten nem hazudik és az Isten nem is téved. Mert ez a hit: ha igaznak fogadok el valamit, mert Isten bizonyítja szent tanúságtétellel.

Szomorú dolog, de erős tény, hogy a parázna szívében nem tud átcsörgedezni a hit éltető vize. Mert ez a víz felhőből hull alá, tiszta magasból hull alá és győztes eszméket hoz, amik szellemiek és magasabbrendűek. Felette állnak a testnek és az anyagnak. Hogyan tudja megérteni ezeket a bujaszívű, mikor fejében minden gondolat a test meleg érintése? Képzeletében is csak tapintható vágyak gőzölögnek és ezek elsorvasztanak minden magasabb indulást. A parázna vágy kiszorít mindent a fej-

ből, a képzeletből, az erekből, az izmokból, mert a paráznának még a lehellete is magában hordja a buja vér forróságát.

És ha talán vannak percei, amikor látja a széthasított szüzességet és a megtiport erényt, akkor gyöngö. Az első lépés után visszatorpan, mert fél. Nem tudja, mert nem akarja kiszakítani magából a szemérmetlen lázat, amely égeti és sorvasztja. A paráznának nem kell az Isten! Mert ha elfogadja, vádolja őt a megsejtett végtelenség, mint valami távoli tenger, mely szűzen morajlik és hívja a lázas szívet, hogy tiszta hullámaiban nyugtassa el a véres váglyakat. És ha nem engedi a paráznasága, akkor egyszerre látja a tengert és a bűnt. Az igazi életet és a sorvadást. De a parázna fél ettől a kintől.

Hogyan lenne része a paráznának az Istenben, Aki tiszta szellem? A hús- és vér-gondolatokban nincs otthon a győztes és örök el nem múlás!

Az Isten örök látását szent titkok készítik elő itt a földön. Ezek az ihletett percek, amikor az Isten csodás rejtekben tárja fel magát. A rejtek: a tiszta szív elmélyedése. A magány órája. A

csendes óra, amit az ég titkai tesznek feledhetetlenné.

Ezekben az órákban gyűjti az erőt a tiszta szív, hogy erős legyen a küzdelemben, amikor az ördög jön, hogy fekete nászágyra fektesse a lilomot. A tisztaság liliomát.

Boldogok a tisztaszívűek, mert ők erősek, vidámak, ők az élet igazi győztesei, mert legyőzik a testet, hogy megnyerjék az Istent.

*

Nem volt-e merész Krisztus, amikor ilyen boldogságot hirdetett? Nem volt-e lehetetlen eszmék álmodója, amikor ilyen forradalmi igékkel jön a zsidó nép elé? Hiszen már régen várják a Messiást, de álmukban a várt Júda Oroszlánja kardot forgat, bilincseket tör, amiket rájuk rakott a római rab-szolgasors. Kenyeret kínál borral és lépesmézzel. Ők a Messiástól mást várnak. Mást. A hőskorszak régi fényét.

Tudja ezt Krisztus nagyon jól. Tudja, hogy vásott szívűek és elcsorbult már a lelkük, hogy álmuk bíborban születtett király-messiást vár, aki harsonát fúvat és leveri a büszke római sast az Antonius-vár tetejéről.

És mégsem alkuszik. Ezeket a nehéz igéket még nehezebbekkel vegyíti. Nem elégszik meg avval, hogy elszakítsa az embereket a földtől és a testtől, hanem sokkal többet akar. Hirdeti a szelídséget és az irgalmasságot, a békesség szeretetét és a könnyeket, melyek vigaszt hoznak, az éhséget és szomjúságot az igazság után, sőt az üldözést is. Hát mind ebben boldogság lakik?

És a boldogság betetőzése? Erős és félre nem érthető szavakkal mondja meg ezt is:

*

„Boldogok vagytok, midőn szidalmaznak és üldöznek titeket és hazudván, minden rosszat mondanak rátok énéretetek.” (Mt. 5, 11.)

Hogy mer így beszélni magáról ez az új tanító? Miféle párt az, ahol a tagok legfőbb boldogsága, hogy üldözést szenvednek a vezérért?

Hát nem hagyja ott a tömeg? És nem nevezi bolondnak? A lázadók, a szekták alapítói vagy a forradalmi pártok alakítói mindig ígértek. Pénzt és kényelmet, az ügyesebbek részére vezetést és hivatalt. Nagy szóval mutatták meg a

jövőt, amit csalafintán vagy fanatikus hévvel rajzoltak a délibábos felhőkre.

Ez az új tanító nem ígér. Ilyet nem. De ígér békét és boldogságot. Csak a feltétel ne lenne olyan kemény.

De úgy látszik, a tömeg hallgatja. Rácsüngő szemmel és türelmesen. Most is és máskor is. Sőt nő a hallgatók száma. Annyira nem akarják ott hagyni az új Igehirdetőt, hogy Jézus kénytelen megszorított kenyerekkel és halakkal kínálni őket. Máskor pedig felkiáltanak, hogy boldog a méh, amely Őt hordozta, és hogy ember még így nem szólott, és hogy úgy beszél, mint akinek hatalma van.

Miért?

Mert kiérzik, hogy a Mester új igéssel forgatja fel a világot. Új igéssel, amelyek a sírásban vigaszt hoznak, a keresztviselésben megkönnyebbülést, az üldözésben nyugalmat, az utolsó helyen az első hely dicsőségét, a test legyűrésében a szabadságot, bíbor helyett meleg ruhát a fázó lélekre, új életet, mely megújítja a föld színét.

Mert az új tanításban erő van: a szeretet ereje. Nem hideg kőtáblákra van írva mennydörgés közepette, hanem is-

teni Szívére, amit tenyerére vesz és úgy nyujt oda a hullámozó tömegnek.

Ha érdes az új tanítás sokak előtt, mert fájón érinti a genyes lelkeket, Krisztus mindjárt lágyabb érintésbe takarja, ami Szívéből árad. Úgy, mint a pásztortűzből az enyhe meleg.

Ez az ő titka: új igék, amiket elfeledtek, vagy nem ismertek. De nem pusztá elmondásban, hanem új feltámadásban a Szívén keresztül.

A többi ígét is így mondja el, mint a nyolc boldogságot. És kétségtelenül jellemző vonása Krisztusnak, hogy a szeretetről új parancsot hirdet, nem egyszer, de sokszor. És azt mondja, hogy ez is nagy parancs, főparancs, rögtön az Isten szeretete után következik.

Krisztus tanítása újonnan lobog, mint a diadalmas fáklya. Fény a sötétben. Indulás a boldogság felé.

V. A TÖRTÉNELMI KRISZTUS

Nem elégedett meg az új igék hirdetésével. Példát adott az életre, az új életre, amit tanított.

Sok próféta járt már a földön. Hamis tant hirdettek. Mert olyan könnyű eltévedni, ha az ember fő zsinórmértéke: a saját esze és belátása. Kétségtelen, hogy sok lángelmét tudott már felmutatni a világtörténelem. De ezek sokszor álltak meg felhúzott homlokkal a titkok előtt, tanácstalanul és öklükkel döngötte az igazság lezárt kapuit.

Krisztus tanítása teljes. Mert ismert minden titkot égen és a földön. És éppen ezért olyan hatalmas is, hogy térdre kényszerítette még azokat is, akik tagadták istenségét és legendáknak minősítették csodáit. Mert a tan itt maradt. Lehet vizsgálni és összemérni a görög filozófiával, a hindu gondolatokkal vagy akár a kínai szellemi titánok

hagyatékával. Krisztus tanítása mind-ezek fölé emelkedik.

A legpompásabb azonban az, hogy Krisztus nemcsak tanította az új ígéket, hanem példájával úgy mutatta be, hogy még a kiselméjű is megérti és lelkesülten mondja: „Ó boldog méh, ó boldog asszony, aki a próféták legnagyobbikát szülte a világnak!”

Óriási erő van abban, hogy a történelmi Krisztus nemcsak hirdette az élet ígét, hanem példájával meg is erősítette azokat.

BÜNTELEN VOLT

Ez egészen természetes az előtt, aki tudja, hogy Krisztus Jézus Isten volt. Az ellenkezője volna szörnyű lehetetlenség.

De kezdetben nem így látta a nép, mikor figyelte. Szükséges volt, hogy ráébredjen a nagy tényre és önállóan állapíthassa meg: „Igaz férfi ez, akiben nincsen hamisság és mindig elkerüli a bűnt!”

Fájt ez a büntelenség a farizeusoknak és titkos ellenségeinek. Mert ha vétkeznék, kihíresztelnék a népnek... és hivatalosan is vádolni lehetne őt.

Leskelődve járnak a sarkában. Hátha elejt valami gondatlan szót. Hátha cselekszik valamit, ami törvénybontás?...

Hiába.

Szemfényvesztő botránkozáshoz folyamodnak. Betszaida pompás alkalmat nyújt erre. Mert Krisztus ott is megfordult, a juhkapunál, ahol ez a fürdőtó volt. Jár a sápadt arcok között. Nézi a sóvárgást a szemekben. Mindannyia a to mozdulását lesi. Vajjon mikor száll le az Úr angyala és mikor vet hullámot a felszínre? Mert boldog az, aki ilyenkor elsőnek érinthette testével a vizet, „meggyógyult, akármiféle betegségben sínylődött”. (Jn. 5, 4.)

Ott fekszik az az ember is, aki már 38 éve beteg. A betegek kapzsi vágya ül a szemében, de tudja, hogy úgyis hiába. Más száll le előtte a felkavart vízbe. Míg ő odavánszorog, már késő.

És Krisztus meggyógyítja: „Kelj föl, vedd ágyadat és járj!”

És az ember úgy tett. De vércse-szemek figyelik. Szombat van! És ez hátán meri vinni az ágyát! Nem azt mondják a hamis botránkozók, hogy íme, csoda történt, hanem, hogy íme: megszegi a szombatot!

Megszegi? De hát ki adta ezt a magyarázatot a törvényre? Azt, hogy asszony nem mehet az utcára olyan tűvel, amelynek füle van, sem pedig gyűrűvel, amelyen pecsét van, és nem lehet annyi ételt sem vinni, ami egy füge súlya lenne. Ki az, aki ilyen kis gyűszűkbe akarja szorítani az életet?

Hamis írástudók, akik nehéz koloncokká faragták át a törvényt, felpuffadt fejek, akik kéjelegnek saját kis gondolatukban.

Érzik, hogy Jézus felettük áll nagy és kiszélesedett tekintetével és azért dühösek. Már készítik az adópénzt, hogy csapdába szorítsák vele az új Messtert. Majd megkérdik, hogy kell-e adópénzt fizetni? Ha tagadja, bevádolják a római hatóságnál, ha megengedi, oda kiáltják a népnek: „Nézzétek... ez nem barátja a népnek! Ez arra buzdít, hogy a gyűlölt pogány uraknak adót fizessetek!” De Krisztus átlátja a cselt és azért kér egy adópénzt, melyen a császár képe van. És mondja: „Adjátok tehát a császárnak, ami a császáré...” Vagyis: ti magatok mondtátok, hogy az adópénz a császáré. Hát akkor adjátok is oda, ha ezt mondjátok.

És megszegyenülve kullogtak el.

Nem sikerült vétekben fogni Őt. Azért kérdezhetette meg egy alkalommal: „Ki fedd meg engem a bűnről?”

Kicsoda?

A galádság! Amikor bűn az, hogy megmondta Isten-mivoltát. Bűn az, hogy hirdette az Isten üzenetét. Bűn az, hogy örömhírt hozott a szegény lázadóknak: az Isten békéjének örömét.

LÁZÁR FELTÁMASZTÁSA

Ezt kell végigolvasnunk a Szentírásban, ha Krisztus lelkének mélyére akarunk pillantani.

Végre is mi volt ez? Csoda. A negyednapos hulla életrekelése. Hiszen tett ő már sok más csodát is. Halottat is támasztott nem egyszer.

És mégis ez a csoda olyan mély és olyan nagyon isteni vonásokat mutat meg Krisztusban. Elég néznünk ezt a fenséges jelenetet és megértjük, hogy Krisztus mindenkor és mindenben örök példaképe marad az emberiségnek.

„Jézus tehát ismét belsőleg megindulva a sírhoz méne.” (Jn. 11, 38.)

Ez a belső megindultság a rés, amin

talán meg tudjuk közelíteni Jézus titkokkal teli Szívét.

Mi indította meg? Mi szorította fel szemébe a könnyeket? Az isteni könnyeket?

Krisztus Szívében sok kín bújhatott meg már akkor. A folytonos üldözés és a hideg szívek, a tanítványok versengése és a jóllakott zsidók a kenyérszaporítás után, akik másnap Kafarnaumban már durva szóba törnek: „Kemény beszéd ez, ki hallgatja azt?” (Jn. 6, 61.) Az éhségüket jó étellel töltötte előző nap az Isten Fia, de mikor az égi kenyeret kínálta, sarkon fordulnak.

És mennyi más kín! Mennyi szomorú emlék a háromévi vándorlás alatt...

De tán még jobban a jövő! Hiszen Krisztus tudja, hogy Lázár feltámasztása lesz közvetlen oka a halálának. Mert akkor gyűltek egybe a papi fejedelmek és akkor mondta ki a prófétikus szót Kaifás: „... jobb nektek, hogy egy ember haljon meg a népért, mintsem az egész nemzet elveszen.” (Jn. 11, 50.)

Igen, Néki el kell vesznie, kereszten kell meghalnia. Még elodázhathná a halálát, de nem teszi.

Támadj fel, Lázár! Légy nagy csoda-

jel, mely bevilágít az isteni Szívbe. A végtelen mélységbe. Abba a nagy önzetlenségbe, amely eddig is űzte Öt. Éhezett és nem volt lakása; tanított, és mikor holtra fáradtan leült a fa árnyékába, anyák hozták a gyermeküket, hogy megáldja azokat. Szelíd volt és irgalmas, bűnösökkel étkezett talán néha ízes falatot is, de keserű megvetés körítette a fennhéjázó farizeusok kényszeredetten felkínált fekhelyén.

Fel lehetne írni a statisztika holt számaival a csodajeleket és azokat az eredményeket, melyekben bemutatta az életet. A több-életet, a magasabb életet. Az új életet.

Hosszú lenne.

Igy egyszerűbb: ha a síró Jézus nehéz könnyein át pillantunk belé. A Szívbe, mely elfeledkezik önmagáról és csak a másikat nézi, egyetlen, nagy és forró törtetéssel. A keresztre is ez a szeretet kényszeríti.

Valóban bizarr dolog lenne, ha így tennénk fel a kérdést: „Gyakorolt-e Jézus önmegtagadást?” Hiszen áldozat volt. Az életet is megtagadta értünk. Engedelmes volt-e? Hiszen már 12 éves korában otthagya Szűz Anyját és Szent

Józsefet, mert Atyja házába szólította őt a parancs. Dolgozott-e? Hiszen 30 évig a munka rejtekébe bújt meg.

Igen: mindenre példát adott. A bőjt-re és imára éppen úgy, mint a hosszantűrésre és alázatra. És mindenekelőtt: a szeretetre. Nagy és új értelemben. Itt érzem ezt Lázár sírjánál. Amikor sír a Mester. Amikor rázza mellét a fájdalom, amikor egészen megrendülten áll a tömeg közepén. Igen: itt érzem, hogy emberi Szíve is volt. Azért hasogathatta át a fájdalom. Isteni Szíve volt: azért tudott ilyen nagyon szeretni.

Ez a jelenet már bevezetés a szenvedéshez. Ezek a könnyek már érthetővé teszik a szenvedés hetének nagy titkait is. Az áldozati Bárányról írt fenséges igéket is: „Átadta magát és hallgatott.”

VI. AZ ÖRÖK UGYANAZ

Minden korban és minden földrészen ugyanaz volt az ember: test és lélek.

Minden korban és minden földrészen ugyanazok a szikrák égtek benne: vágyak és törtetések. Igaz, hogy egyénileg szétosztva és más-más változatban

Minden korban és minden földrészen ugyanazok a dolgok okozták bukását is. A vakság, a gyöngeség és a gonosz-ság. Persze ezt nem lehet elmondani minden egyedről, mert mindig voltak szentek és a lázadás is más-más alakban jelentkezett. De az emberiség tragikus vonásait mindig ugyanazok a fekete kréták kuszálták össze.

VAKSÁG

Ha nem akarunk nagyon udvariasak lenni, egészen másként kell neveznünk: ostobaság. Emberi esztelenség.

Vakok vagyunk, amikor helytelenül

ítéljük meg a tényeket, mert nem látja szemünk a teljes igazságot.

Gömböt látok. Fehér-e vagy fekete? Tegyük fel, hogy egyik fele fehér, a másik fekete. Ha azt mondom, fehér a gömb, nem mondtam igazat, de akkor sem, ha azt mondom, hogy fekete. Az igazság ez: fekete-fehér.

Jó-e az alázatosság? Az önérzetes felüti a fejét és döngő mellére üt: „A mai korban harcok vannak. Aki gyáván behúnyja a szemét, alul marad. Nem hunyászkodhatom meg mások előtt! Mert ma más ütemet diktál az élet!”

Az ilyen nem látta meg a krisztusi alázatosság hatalmas erejét. Nem tudja, hogy az alázatos többre becsüli az életet és az igazságot, mint saját kis érdekeit. Tehát harcol, mitsem törődve az emberek olcsó nevetésével. Olyan férfiasan áll az igazság mellé, mint Krisztus, amikor megüzente Heródesnek, hogy rókának tartja és a farizeusok szemébe vágta, hogy meszelt sírok. Szent Sebestyén annyira nem becsülte saját magát, hogy halálos nyilak elé állt, amikor nem tudták arra kényszeríteni, hogy megtagadja Krisztust és benne saját világnézetét. P. Damján pedig

olyan nagyrabecsülte a másikat, a nyomorékot, hogy elment a bélpoklosok szigetére és térdenállva mosta a szerencsétlenek rothadó testét. Mert többre becsülte a másikat, mint saját magát. Ezek pedig hősök voltak.

Jó-e a tisztaság? A vak azt mondja: „Szakítsd le minden perc édes virágát! Milyen otromba kényszerzubbony a tiszta élet! Minek az örömet rontó gát, ha élvezni akarok?” De amikor vére megromlik és kórházi ágyon sínylődik vagy egy széttépett család boldogtalan romján mereng, mégis csak be kell valania, hogy jó gát az, amelyik nem engedi a halálugrást a boldogtalanságba!

Jó-e a tekintélytisztelet? A vak szabad akar lenni és azért maga törtet az élre, bárha nem is hivatott arra. De amikor ellene lázad a gyermeke, keserű könnyekbe burkolja az apai fájdalmat.

Mennyi vakság! Se vége, se hossza.

Képzeletünk hamiskodik. Csak egyik oldalát mutatja meg a gömbnek. A másikat elfedi. Innen a vakság.

Képzeletünk rossz csikó. Tud ugyan ugrani nagyot is, de hamis lápok felé visz, ahol jó illata van a halál-virágnak és gyémántos csillogása a mocsári béká-

nak. Milyen nagy baj, ha már magunkba szívtuk a mérget és tenyerünkre vetjük az undokságot. Legtöbbször késői ébredés az.

GYÖNGESÉG

Ez még általánosabb nyavalya. Amikor elég erős a szemünk, de puha az indulásunk. Amikor látjuk a törvény üdvözítő mivoltát, de lefelé húz a szétmállás.

Rabok sírnak: akik a szenvedély bilincseit viselik.

És ez a gyöngeség néha szörnyű torzzá facsarja az embert. Amikor elrontja az életet, az Istennel száll perbe. Pedig az Isten szépnek teremtette a földet. Boldognak szánta az embert. Az életet mi rontjuk el és a boldogságunkat a szenvedély tépi szét.

Ez a gyöngeség nem is annyira szánandó, mint inkább szégyenletes.

Mert a lusta heverése szégyenletes. És az is magára vessen, aki csak sápi-tozik és nem indul meg, hogy sziklákat törjön erős fegyverű! a hétfejű sárkány ellen.

Ez felpanaszolja, hogy buja vágy

gyötri, de féktelen szaladásra engedi a szemét is, a fülét is és nyájas mosollyal hajlik meg a folyton kérődző gyomor előtt.

Ez felpanaszolja, hogy dühében gyilkolni is képes és környezete is pokolban érzi magát miatta, de sohasem próbál mosolyogni.

Ez felpanaszolja, hogy szörnyű nyomor van és szeretne segíteni rajta, de két fillérnél többet nem ad a szegénynek, mert az arany benőtt a húsába. És végre is a saját húsát csak nem tépheti!

És így tovább...

GONOSZSÁG

A legszörnyűbb átok az emberen. Amikor valahogy egyezséget köt a sátánnal. Fekete papírra kell írni a pokoli kötést: saját bűnös szívére. Az ilyen ember csúf lesz: olyan, mint az ördög vigyorgása.

A gerazénusok földjén járt akkor Jézus. Ott találta azt az embert, aki a tisztátalan lélek hatalmában volt. Sírboltokban lakik és hiába kötik láncsal, eltépi azokat. Kövekkel roncsolja magát és senki sem mehet el bántatlanul az

úton, mert veszedelmes. Jézus megkérdezte tőle:

— Mi a neved?

Az pedig mondá neki:

— Sereg az én nevem, mert sokan vagyunk. (Mk. 5, 9.)

Szerencsétlen, akit a gonosz szellemek egész hada szállt meg. Mikor kiűzi őket Krisztus, a legelésző sertésekben rejtik el magukat és a tengerbe rohannak.

Talán ezt az ördögöset lehet a vászon elé ültetni, ha a gonoszok torz vonásait akarjuk ecset végére fogni.

Láncokat tép, nyugtalanná teszi az országok útját, de saját testét is roncsolja.

Igazi luciferi lelkület.

Azok a hatalmasok, akik véres fáklával táncolnak a robbanó dinamit tetején és gyujtogatják a világ széleit, ilyen ördögi eljegyzettek. A pokol nyugtalansága hajtja őket, és a reménytelen düh rázza kezüket, amikor az Istent akarják kitépni az emberek szívéből.

Mexikó. Szovjet. Spanyolország. Ég felé ordító lángcsóvák. A gonoszság röppentyűi. Lucifer tűzijátéka a föld-részek fölött.

Megismétlődik a világtörténelem. A folyton felpirosuló forradalom.

És megismétlődik a kín is. A könnyek és a kihasított emberi bordák az útszélére lökött hullákból.

Régi forradalom: új formában.

Régi szenvedés: új vonaglásban.

Régi sötétség: új eltévelyedéssel.

Régi hörgés: új kétségbeesésben.

VII. BIBORHASADÁS A SÖTÉTEN

Milyen jó, hogy az Isten nem a mi fejünkkel gondolkozik és nem a mi szívünkkel érez.

Mert mi nem látunk túl a saját kis térfogatunkon és ha megbántanak, bosszút forralunk. Sokszor engesztelhetetlen gyűlölettel.

Sokszor volt már lehullás és forradalmi zűrzavar a történelem folyamán. Az irgalmas Isten mindig új formában kínálta fel a segítséget.

Néha pusztából jön a segítség, néha csöndes cellákból indul, máskor királyi trónusokról, vagy egyszerű szűzeken keresztül. Amikor az Isten szentek által küld erőt.

És még sokféleképen.

A 17. században maga Krisztus veszi a tenyerére szentséges Szívét, hogy a szeretet meleg biborsugara hasítsa meg az éjszakát. Hogy felfigyeljenek a kétségbeesettek és a nyomorultak.

ALACOQUE SZENT MARGIT

Hazája a francia Bourgogne. 1647-ben született és 1690-ben halt meg. Egyszerű zárdaszűz a Sarlós Boldogasszony rendjében. Névtelen a világ előtt, de az Isten kiválasztotta. Csak a túlvilágot szomjazza olthatatlanul. És az Isten nagy küldetésre választotta ki. Általa üzen a világnak. Új és korszakalkotó módon. Mert Szent Margitnak tárja fel az Úr a nagy titkokat, amiket szentséges Szívében rejt.

Jézus Szíve tisztelete nem új. Régi századok imái, énekei és képei bizonyíthatják. De most új tárulással nyílik a tömegek számára. Új kegyelmekkel.

Ez adja a nagy jelentőséget Szent Margitnak és az általa kinyilvánított Szív-tiszteletnek.

HÁROM JELENÉS

Sok bizalmas érintkezése van az Úr Jézussal. De Szent Margit különös megbízásokat kap ebben a három, nagy jelenésben.

Az első jelenés 1673-ban történt Szent János evangélistának az ünnepén.

Szent Margit látja az isteni Szívet: „Minden oldalról ragyogott, a napnál tündöklőbb volt és mint a kristály, olyan átlátszó. Tisztán látszott rajta az a seb, amit a kereszten kapott. Töviskoszorú övezte és kereszt látszott fölötte.”

Az Úr Jézus beszél. Szívét olthatatlan szeretet emésztí. Az izzó lángokra mutat és kijelenti, hogy az emberekre akarja szétárasztani, mert meg akarja őket menteni a végromlástól.

Azután titokzatos módon vette át Szent Margit szívét és saját imádandó Szívébe merítette. Mikor visszanyújtja, csak égő lángot lát a Szent. Így kapja vissza a szívét, mikor megmerült az az égő lángtengerben.

*

A *második* jelenés 1674-ben volt. A kitett Oltáriszentség előtt imádkozott Szent Margit. Az Úr Jézus öt sebe most úgy sugárzik, mint öt égő nap.

Panaszkodik az Úr. Mert minden kínszenvedésnél jobban fáj szerető Szívének, hogy az emberek nem szeretik. Ez az égő kín: a visszataszított szeretet kínja.

A fájdalom enyhítését Szent Margittól kéri. Kéri azt, hogy áldozzék első-

pénteken és a megelőző éjjel 11 és 12 óra között arcra borulva engesztelje ezt a sértést.

*

A harmadik jelenés ideje: 1675 június 16.

A szentségimádás alatt beszél Szent Margithoz az Úr: „Ime a Szív, mely annyira szerette az embereket, hogy nem kímélt semmit. Kimerítette és fölémésztette magát, hogy szeretetét kiutassa.”

És a viszonzás? — Felpanaszolja az Úr: hálátlanság, tiszteletlenség, szentségtörés, hidegség, megvetés. És egy sötét árnyék húzza magát a fájdalomba. „... a legjobban pedig az fáj, hogy ... akik szolgálatomra szentelték magukat”, azok is így cselekszenek. A barátok! A házamnépe!

Az Úr Jézus most már az emberek felé is fordul. Mert ebben a jelenésben óhaja már a tömegekre néz. *Ünnepet akar* szentséges Szívének a tiszteletére. (Az Úrnap nyolcada utáni első-péntek valóban ünnep is lett, egészen Krisztus óhaja szerint.) Ez az ünnep legyen a szívek ünnepe. Azért kéri a Szent Szív, hogy a hívek áldozzanak ezen a napon

és nyilvános megkövetéssel nyujtsanak kárpótlást az okozott sérelemért.

ISTENI RETÉLY

Szív. Felette kereszt, töviskorona, seb, lángok, kiömlő fénysugarak. Azután az engesztelés visszatérő gondolata. Sőt egészen határozott formában is: nyilvános megkövetés. Szeretet és fájdalom, vagy helyesebben fájdalom, mert szeret.

Mi a jelentősége mindennek, világtörténelmi nézősíkban? Van-e értelme és újjászüli-e a lezüllöt tömegeket?

Nem nagyon passzív-e az egész tisztelet és nem túlságosan befelé néző irányt hoz-e a lelkekbe?

Egyáltalában: tud-e orvosolni? És tud-e szociális árkokat betölteni, amelyek rétegekre bontják a mai társadalmat?

Bizonyára igen! Mert tudja az Isten, hogy mit cselekszik. Ezt már eleve mondhatjuk. Aki átlátja ezeket a nagy gondolatokat, eszével is igent fog mondani. Csak vegyük szemügyre a társadalom nagy bajait.

Az embert örökké visszatérő vágyak hajtják, a szívbe rejtett szikrák. Vak-

ságunk, gyöngeségünk, gonoszságunk újra és újra fekete tüzet szít fel bennünk. Más alakban így nevezhetjük nyavalyánkat:

MEGROMLOTT VISZONY AZ ISTENNEL SZEMBEN

Janzenista kor az, amelyben a jelek történnék. Hamis vizet kevernek az Isten borába. A szeretet borába. Ez a hidegség. Hirdetik: hogy az Isten kemény bíró. Kegyetlen vonásokat lopnak a jóságos Úr arcára. Pogány istennek rajzolták.

A pogány Moloch karjára gyermekeket helyeztek és amíg ezek agyat rázó sivalkodással hulltak a pogány isten tüzes gyomrába, azalatt eszeveszett táncsal és örült kurjongatással hódoltak a Moloch-szívű emberek a pogány bálvány előtt. A janzenisták ilyesfélek képzeltek a jó Istent.

Ha valaki az Istent akarja lerajzolni, az Istenre kell néznie. A töpörödött szívek magukra néznek és saját vonásukat mintázzák az Istenre. Azért van vicsorgó foga és rettenetes szeme a világrészek pogány isteneinek. És azért

van szigorúan fürkésző szeme annak az istennek, akit a janzenisták ültetnek az oltárra. A mi Istenünk tud büntetni és büntet is, ha kell, de az alapvonalakat Krisztus rajzolta meg a tékozló fiú atyjában.

Ez a janzenista hamisítás feltétlenül jéggel fújta be az emberek fáradt homlokát. A jég pedig megöli a hitet és megöli a bizalmat.

A mai század sokkal merészebb. Már személyes Isten sem kell neki. Merész kúszással megy vissza a múltba és a rejtett berkekből előkotorja a szétmálolt bálványszobrokat. A fajiság jel-szavával indul, és tehetetlen bálvány-szoborhoz ér. Az Isten-gondolatban nem lát mást, mint a faji vér egyik kicsordulását. Ez a vér az építészetben stílusokat teremt és valami sajátos ösztönnel istent is tud teremteni. Ez már nyílt tagadás. Ha zenére vágyom, színházba megyek és ha vallásra vágyom, templomot építek magamnak és beléhelyezem az ősök bálványistenét.

Kissé logikátlan okoskodás. Már csak azért is, mert az ilyen bölcselet elfelejti, hogy a vallásos érzület nem olyan, mint a vágy a muzsika után. Nem ez az érzü-

let teremti meg az Istent, hanem az Isten, a létező és mindenható Isten adja a szívbe azt az indulást, amely hozzá vezet.

A bálványszobor még akkor is életelen marad, ha sok ezer év előtti hősmondák repkényeit futtatjuk arra, vagy honalapítók és nagy ősök arcát rajzoljuk is köréje.

A régi pogány vallások csak akkor látszanak költőien szépnek, ha századokat rakunk a szemünk elé. De ha közvetlen közelből nézzük: szálamasak.

Mert a régi vallások és a mai nomád népek vallása sok mindenben rokon. Éppen a lényeges vonásokban. És ezek sokszor megengedik az ágyasságot, a vérbosszút, sőt az emberáldozatot is. Ezeket ugyan sok szempontból érthetővé teszi a mult, de az emberiség enyhébb vonásait is elfajzottá alakítaná, ha a régi bálványokkal a régi kor lélekzését engednénk magunkra szakadni.

Szép tálra helyezett mérges gombák ezek. Ha megesszük: felpuffad a szívünk. És járnak már köztünk ilyen puffadt szívű emberek, akik kinevetik az

Isten-hitet és kigúnyolják a bizalmat, amivel az ég felé fordulunk.

Hitetlenség, vagy legalább is *bizalomhiány*. Ez a kor egyik jellemző vonása. Zúgolódás, panasz, kétségbeesés. Ez sorvaszt és öl. Meghal a mosoly. De meghal a komoly lendület is, ami szükséges a jobb jövő építéséhez. A hamis próféták ugyan hirdetik a harcot, meg azt, hogy fel a fejet, és hogy kemény ököllel vágj a feltornyosuló hullámokba. Hogy erő és nem nyám-nyám szemforgatás menti meg a világot. Dehát az az ököl lelankad majd és az a fej lekókad a horpadt mellre, ha egyszer elillan a mesterségesen felajzott jókedv és ellepi a szívet az a szomorúság, ami az Isten száműzését előbb vagy utóbb követi.

MEGHASONLÁS AZ EMBEREK KÖZÖTT

Vagyis: a szeretet hiánya.

Igen jól tudjuk, hiszen tapasztaljuk a mindennapban. De sokféleképpen teke-reg, mint a bűvös kígyó, mely minden gyűrűjében más csalafintaságot rejt.

A leggyakoribb megnyilvánulása: az irigység, kapzsiság és gyűlölet. Vissza-

taszító, amikor a téli melegedőben a proletárok szemében gyúl ki, ha netán az egyik zsírosabb föllel kapja az ingyenlevest, mint a másik, vagy ha a szeméttelpek dombjain kevésbé lyukas cipőt talál ez, mint az. Akkor is visszataszító, ha az ujsághír azt hozza, hogy a kegyetlen apa agyonverte angol-kóros gyermekét, mert terhére volt. De ha ügyes formákba öltözik, szép méreg lesz, amely egész nemzedéket tud a nyomor árcai felé taszítani.

A liberalizmus gazdasági téren is szabadversenyt hirdetett. Ki sejtette meg mindjárt az elején, hogy a szabadság csak szép ruha, amibe a kapzsi vágy takarja sorvasztó csápjait? Mert ez a szép mondat így is megfogalmazható: „Aki bírja, marja!” A világos fejűek tudták, hogy ez a jelszó egyszer majd a gyáarak „leépítéséhez” vezet és tömegek fognak éhbérért dolgozni az éjjel is zakatoló gépek mellett.

A meghirdetett osztálygyűlölet csak messzebb tolta egymástól az embereket és a sztrájkok fekete foltok a társadalomban, mert hirdetik, hogy a szabadverseny a gyűlölet kátyújában feneklett meg.

Amikor éhes tömeg döngeti a kaput és rothadt szalmán proletár gyermekek halálhörgése adja hozzá a modern kulisszákat, akkor már felfigyel az is, aki eddig nem érezte, hogy gyűlölet bújik meg az utcák kövei alatt is. Mert valami nincsen rendben és valamit rendezni kell.

És a falu?

Festők vették észre. Édes színekkel rajzolták fel a tó partját, vagy a libalegelő szélét, háttérben a templom tornyával. A tájon rajta van a harangkongás bája és a kacsák hápogása, ami kétségtelenül érdekes, ha fáradt munka után megy a városi ember a falura. De nincs rajta a vásznon a szikes vagy homokos talaj, a 3 órakor kelő parasztember, aki szürkületkor baktat a városba, hogy néhány fillért szerezzen a krumplijával, vagy úri gyomrok számára nevelt csirkéjével, mert mi lesz, ha időben össze nem verejtékezi az adót? Dobra kerül a háza.

A marharépán kitelelő és tüdőbajban elpusztuló tömegek is a kortünethez tartoznak.

Hogy mi köze van ennek a szeretet-hez? Hát ez: nem veszed észre a nyo-

mort, vagy ha észreveszed, nem szánod meg, vagy ha megszánod, nem adsz a két köntösödből egyet, hogy betakard a téli hidegben didergőt.

Természetesen szánalmas megoldás volna, ha a nyomort alamizsnával akarná megoldani valaki. Mert az alamizsna csak addig tölti be az éhes száját, amíg meg nem ette az ingyen-kenyeret.

Erős kéz is kell, mely igazságosan rendezi az anyagi javak elosztását. De ha csak az igazság alapján állunk, hamar kijátssza a paragrafusokat a ravasz kapzsiság. Mert olyan emberi törvényt még nem alkottak, amit ne lehetne kétféleképpen magyarázni. És csak a szeretet tud utat nyitni ott, ahol mind a két fél igazságra hivatkozik. Az egyik fél, aki nem akar adni, a másik, aki jogokra hivatkozik és követel.

Ez a meghasonlás: Ábel vére. Káin az első, aki lebunkózta a szeretetet. Azt, amivel a másiknak tartozott. Nem tudta lenyelni az irigységet és az karjába futott, mint gyilkos vágy.

Ez a meghasonlás: a felbontott házasság, annak a férfinek hullája, akit a folyóból fogtak ki. A zsebében kis írás volt: „Ha megtaláltok, vigyetek a fele-

ségemhez. Ez legyen az újévi ajándéka.”

Ez a meghasonlás: ... ki tudná el-
sorolni?

MEGHASONLÁS ÖNMAGUNKKAL

Végeredményben ez a forrása az előb-
binek is.

Hiszen a hitetlenség oka: az elrontott
szikra bennünk. Örök vágyak, melyek
végre is kiűzik az Istent a szívből.

Kevés ember hitetlen azért, mert eszé-
vel győződött meg arról, hogy nem léte-
zik Isten. Már csak azért sem, mert ez
lehetetlen. De aki azt hiszi, hogy bizo-
nyítékok súlya alatt hajolt meg az esze,
nem veszi észre, hogy valamit elhamar-
kodott. A számításba hiba csúszott be.
Ha más nem, legalább is rejtett kevély-
sége, mely érzi, hogy titáni gondolatot
szült. Valóban: a hatalomnak érzete
tölti el a szívet, ha megépíti az első
gőzmozdonyt, de ugyancsak erőérzet
járja át az idegeket, ha ezt a mozdonyt
a levegőbe röpíti. Ugyanaz a vágy, csak-
hogy az egyiknél építő erő, a másiknál
beteges és ferde kitörés. Így van az
Isten-keresésnél is. Az egyik öntudatot
büszkeség tölti meg, ha megtalálja az

Istent. Mert érzi, hogy megtalálta az élet értelmét. Az atomokét, a hínárét és a társadalom célfelé-mozgását. A másik csak akkor nyugszik meg, ha az Istent tagadja. Úgy érzi, hogy a világ fölé emelkedett, mert képzeletében a semmibe taszította az Istent. Vagyis az Isten fölé emelkedett. Elrontott magasba-vágyás ez, melybe nem fér el a végtelen Isten.

Ez a meg hasonlítás sokkal kirívóbb, ha a napi élet síkján mozog. Mindíg valamilyen vágy az, mely vak és gyöngé, vagy a gonoszság gubóját ölti magára.

Az a sokszor emlegetett „idegesség”: meg hasonlítás. Azt jelenti, hogy nem tudjuk lefogni a szenvedélyt. Hogy két „én” van bennünk, az egyik, amelyik nem tűri a féket és a másik, amely gyöngé. Nem tudja legyűzni a lázadást az emberben.

Unalom és undor az élettől, vagy fejfájás és gyötrő céltalanság, dühös felmordulás és szilaj rohanás a mámorba vagy a lelkiismeret éles vádja az, mely halálos veritékkel vonja be a meg hasonlottak szívét. Az öngyilkosság legtöbb esetben nem más, mint az utolsó gyáva futás az élet elől. Mert az élet erőt köve-

tel, önuralmat a szenvedélyek fölött és a lázadó én legyűrését.

ENGESZTELÉS

Kétségtelen, hogy újra visszatérő gondolat ez a szentséges Szív tiszteletében. De éppen ebben van a nagy jelentősége.

Ha a lelket akarom kiemelni a fekete sziklarepedésből és a sátán nagy álarcos báljából, azt a pontot kell kikeresnem, ahol legbiztosabban emelhető.

Krisztus Jézus maga mutatja meg ezt a pontot. Akkor, mikor engesztelésről beszél.

Látható Szívet mutat. Tehát hosszú és agyafúrt program helyett kézzelfoghatóan mutatja meg magát. Az összeállítás isteni egyszerűséggel készült: szeretlek és szenvedek. Halálba mentem érted és ma is lángol a Szív. Tehát nem apadt el a szeretetem irántad. Fájdalmam az, hogy nem vagy az enyém. Tehát nagyra becsüllek.

Kegyelmet ad. Ha egyszer ránéztél a Szívre, máris szent ígézet hullt reád. Oszlik a vakság, erősödik a kar és a gonoszság is megtorpan egy pillanatra. Természetesen szabad maradsz és vissza-

utasíthatod a kegyelmet, mint Júdás az utolsó vacsorán. De a Júdás mellett lesz sok Péter is, aki sír és visszatérő tanítvány, aki boldogan hallja Krisztus húsvéti köszöntését: „Béke veletek!”

Felemel. Éppen az engesztelés gondolata által. Mert ebben az egyszerű szóban sok minden rejlik. Szemforgatás és hamis sóhajlás? Az Isten gyűlöli azt. Nem! Az engesztelés sokkal mélyebb értelmű. Csak akkor értjük meg igazán, ha részeire bontjuk azt a Szívet, amelyet Isten Szent Margit által nyújtott a világ elé új tárulással.

VIII. A KERESZT

Nézem, amint a szentséges Szív fölé van helyezve. Talán szabad így mondanom: az isteni idegszálakból kinövő kereszt! Titkos kereszt. Mert a keresztnek titka van. Olyan nagy titok, hogy a pogányok bolondságnak tartják, a selejtes lelkeket pedig a hideg rázza. Mert érdes számukra a kereszt titka. Csak a titokba néző szem érti meg, hogy új élet áramlik a keresztről. Olyan, amelyik hátborzongató, de csak az első és felületes pillantásra és olyan, amelyben öröm van. Mert leginkább ettől félnek a parány-emberkéek. Hogy a kereszt sírást jelent. Kétségbeesett sírást. Világ-megvetést, ami csak a kolostori cellák zordnak képzelt kényszerzubbonya.

Pedig a kereszt egészen más: végtelen távlatokat nyit meg előttünk. És ezek a távlatok a mindennapból nőnek ki. Mert a kereszt árnyéka ott lebeg a világ fölött. Ha akarjuk, ha nem: össze-

fűződik avval az emberiség történelme azóta, amióta Ádám vétkezett.

AMIT SZEMÜNK LÁT

Krisztus, amint lerogy a fából rótt, nehéz kereszt alatt. Ez a látás közös. Salome és Arimatheai József vagy a Fájdalmas Szűzanya ugyanazt a képet látták, mint a hóhér, aki a kereszthordozó Krisztus mögött járt a Golgotára vezető úton. Mondjuk így: ugyanaz a fizikai sugár hatolt a szemükbe.

Hangos film. Krisztus élete pereg a mozi vásznán. Apáca nézi vagy egy torzképű hitetlen. Ugyanazt a képet nézik.

De talán másként.

Az egyik lelkébe hasít az Udvözítő fájdalma. És a másik? Tegyük fel, hogy a hitetlen csak káromlás formájában veszi ajkára Krisztust. De ő is felfigyel. Ha látja a kint. Az emberi fájdalmat.

Ha csak nem nagyon durva a lélek, szánakozva néz a társára, mikor az görcsösen vonaglik.

Egyformaság és különbség.

A szem csak az egyformaságot látja. Az embert és a szenvedést.

A lélek a titkot is látja. Azt, amit lá-

tott a Fájdalmas Anya. És amit lát az, akit megvilágosít a kegyelem.

Mert itt a szemmel látható dolgon túl titok van.

ÁLDOZAT

Ez a titok. De nem egyszerű, hanem sokrétű. Olyan, mint a mag. Csak akkor tudod, hogy mi rejlik benne, ha földbe veted és kisarjad belőle az élet.

Vétek. Ez az egyik része a titoknak. Az első vétek. Az, hogy Ádám és Éva dacolt az Istennel. Az, hogy megkívánták a midenttudást és ezért nekiszegték homlokukat az Isten tiltó parancsának: „Ne egyetek a halál fájáról!”

Borzongás. Így folytatódik a titok. Remegés a kert fái alatt. Fügefalevél, amely hirdeti, hogy szemük már nem gyermekszem. És el akarják rejteni magukat az Isten elől.

Kín. Pergő percek. Átok az Isten szájából és a számkivetés. Bojtorjánt termő föld, verejtékkal szerzett kenyér, fájdalommal szült gyermek és visszatérés a földbe. Halál: a porhüvely szétmállása. És mindez a paradicsom kapuján túl, barlangok mélyén, ordító oroszlánok és

vére leső párdúcok között. Mert zárva a visszaút a paradicsomba.

Zárt kapuk. De fent az égben is! Mert ide csak az Isten-szötte ruhában lehet belépni. És a ruha: a kegyelem. Az eljátszott kegyelem.

Ez a színjáték első része: a *bukás*.

És a második rész?

És a többi szereplő?

Gyermekek. Akik szomorú örökséggel születnek. Az örökség az eredeti bűn. A kis csecsemő még nem tud vétkezni. Sem esze, sem akarása nincs ehhez. Tehát nincs személyes vétke, vagyis olyan, amivel ő egyedileg bántaná meg az Istent. De van öröksége: a *hiány*. Vagyis az, hogy hiányzik a lelkeről valami. Micsoda? A halhatatlanság? Nem! Minden lélek halhatatlan, vagyis tovább él a test halála után. Hát akkor mi hiányzik? A kegyelem. Az Isten kegyelme. Ez a természetfölötti valóság. Ez a hiány: az eredeti bűn. Azért, mert Isten rendelése szerint ott kellene lennie minden csecsemő lelkén. Ha valakinek nincsen lova, nem bűn. De ha a király úgy rendeli, hogy testőrei lovon jelenjenek meg kíséretében, akkor hiba. Még akkor is, ha a testőrök vezére hibázott és azért

nincsen ló a testőrök alatt. Külön ugyan nem fogja büntetni őket a király, de nem engedi meg, hogy ló nélkül kísérik. És már ez is elég büntetés.

A megsértett Isten. A bezárt kapuk mögött. Emberi szóval így mondhatnók: szomorú szívvel ül, mert látja, hogy hiába adott Ádámnak és Évának mindent. Hiába rendelte az állatokat lába elé. Hiába a tavaszi rügy és a forrás, hiába a nagy szó: tiétek minden. Mert ti vagytok a föld urai. Hiába, hogy tetézetül annyit adott, aminél többet még Ő sem tud adni: mert saját magát is adta. A boldog örökkévalósággal akarta befejezni azt a földi életet, amit Ő jónak és boldognak szánt. Elrontotta az ember. A nagy isteni tervbe belevigyrog a sátán, mert látja, hogy az ember visszataszította a végtelen Jóságot.

Fény az átokban. Isteni sugár, ami átdereng a második rész éjjelén. Mert az az átok, amit Isten a kígyónak mondott, nagy vigasz az ember számára. Hiába, az Isten nem tudja megtagadni Édesatya-mivoltát. Az a kéz, amelyik a földből embert formált, most édes vigasszal szórja be a komoran lépkedő Ádám útját. Mert jön majd egy másik

Asszony. Az, aki megtöri a kígyó fejét. Mert abban meglesz az Isten fénye olyan erős sugárzással, hogy keresztültöri a mennyek bezárt kapuját és földre hozza a másik Ádámot. Azt, aki megnyitja a menny kapuját. Igen: a megsértett Isten bezárja a menny kapuját, de a jóságos Atya ígérettel bocsátja bús zarándokútlára az elbukottakat: „Ne féljete! Eljön majd a Megváltó!”

Az Isten Báránya. Ez az áldozat titkának a kulcsa. A megígért Megváltó: Jézus Krisztus. A végtelen Istenen ejtett sérelem engesztelést követel. Mert ki kell engesztelni a méltán haragvó isteni Fölséget. Jézus Krisztus ember. Tehát közülünk való. De Isten is. Tehát méltó közvetítő a megbántott Fölség és az elbukott ember között. Istenien pompás kárpótlást tud nyújtani az Istenen ejtett sérelemért. Vére lemossa azt a tartozást, amit az ember sohasem tudott volna saját erejéből kiegyenlíteni. És letöri a Bárány ártatlan vére azt a bilincset is, amit a lázadó Ádám örült mámorában magára vett. Mert ezek a bilincsek rajta voltak az emberiségen és a sátánhoz kötötték.

Ez a kereszt másik titka. Az Üdvözítő szeretete. Mert hiszen nem kemény kénytelenségből vállalta magára az áldozati Bárány szerepét. Jóságos Szíve űzte Őt.

A szentséges Szívből kinőtt kereszt egészen közel hozza hozzánk Krisztus személyét. Látjuk azt a mélységes kapcsolatot, amely befűzi Őt a minden napba. Szeret! Szinte érthetetlenül Minden nyavalyánkban és bukottságunkban is. Irgalmasan szeret. Tehát nemcsak hirdette a szeretet törvényét és nemcsak fenséges példabeszédekben mondta el, hanem be is mutatta. Mikor már haldoklik a kereszten, olyan mozdulattal távozik a világból, amit kétezer év távlatából is csak lélekzetfojtva lehet szemlélni. És tudta is, hogy ilyen nagylelkűen kell kilépnie a világból, hogy utolsó percei is nagy tanúságot tegyenek megbocsátó Szívéről. A jobb lator a haldokló Krisztustól nyeri a bocsánatot. Az ígéret, hogy még ma velem leszel a paradicsomban, örök vonást rajzolt a kínokban is csak az elesettekre gondoló Krisztusra.

Mindent feled és mindent megbocsát, csak lássa a bánatot a szemekben. Igen: most már elég az egyszerű bánat is. Hiszen Ő már engesztelő áldozat lett. Ő már jóváteszi azt, amit nem tudtunk mi helyreépíteni: már megnyitja újra a bezárt kapukat és vérén keresztül hozza a nagy kiengesztelést a haragvó Isten megsértett Fölségének.

KÖTELESSÉG

Sok mindennel tartozunk az Istennek. *Végtelen Fölség*: ez követeli, hogy hódolattal imádjuk. *Végtelen hatalmú Úr*: ezt ismerjük el akkor, amikor kérünk tőle valamit. Attól, akié minden és Aki mindent megtehet. *Végtelenül bőkezű Ő*: sokat ad. A létet és a létben ezer jót. A hálaadó ima köteles dicséret a vett jókért.

De ezenfelül az Isten más is: *igazságosan büntető Isten*. Az első nagy sértést, Ádám vétkének lázadó szembefordulását kiengesztelte az Úr Krisztus. De mennyi sértés éri Őt még ma is. Ma? Nézzem csak végig kis életemet. Mennyi lázadás az Isten parancsai ellen. Vétkek, bántalmak, hanyagság. Mindannyi jogtalan sérelem az Istenen.

Az igazságosság követeli, hogy valamiképen jóvátegyük ezt a sértést és mi is adjunk személyes *elégtételt* a megsértett isteni Fölségnek.

Ez a gondolat magyarázza meg az elégtételadás szükséges voltát. És erre a jóvátételre nemcsak az köteles, aki szerzetesi fogadalommal önként vállalja a tökéletesebb életet, hanem az igazságosság címén éppen a *bűnös ember* komoly feladata az engesztelés.

KERESZTFESZÍTÉS

Szent Pál mondja: „Akik pedig Krisztuséi, megfeszítették testüket a vétkekkel és kívánságokkal együtt.” (Gal. 5, 24.)

De hát ki a Krisztusé? És egyáltalában akar-e valaki is az Ővé lenni ilyen hátborzongató formában? Vagy csak azoknak szól ez a tanítás, akik *önként* vállalkoztak a lélek magasabb útjaira, ahová az Isten kegyelme vonzza őket titkos módon?

A keresztfeszítés: halál. Halál a világ számára. Sok módja van. Igaz. Olyan is, amely csak a kiválasztott lelkek önkéntes indulása az örökkévalóság felé.

De van egy módja, melyre mindenki köteles. Mind a világi ember, mind a szerzetes. És ez: *a parancsok betartása*. Mert ki kételkedik abban, hogy meg kell tartani a parancsokat? Még a pogány szívébe is be van vésve az Isten tízparancsa, hiszen a természet szava is megmutatja a törvényt, azt, hogy ne ölj, hogy ne tégy erőszakot a szűzeken, hogy hagyd más jószágát békén stb.

*

Boldogság. Nem hatalmas kényúr adta ezeket a parancsokat, hanem a bölcs Isten! A parancsok megtartása: boldogság. Úgy is mondhatom: élet. Mert mi lenne, ha a parti fűz fellázadna? Azt mondaná: nem kell törvény! A hajszálcsovek törvénye, amely felszívja a vizet farostjaim közé. Sem a kohézió törvénye, amely egymásmellett tartja fatestem részeit, és nem kell a levelekbe helyezett törvény sem, amely a nap melegét mozgássá és zöld rügyekké dolgozza át. Mi lenne? Elpusztulna a parti fűz, ha kivetné magából a természet törvényeit. — A börtönök lakói kivetették magukból az Isten 10 parancsát. Az apagyilkos is, a házasságtörő is, a . . . Ki? Vedd sorra a meghasonlott lelkeket.

A szomorú arcokat, a kétségbeesett pillantásokat, azokat, akik későn mondják: „Valahol elhibáztam az életet.” Valahol: amikor azt hitted, hogy a parti fűz élhet a törvény nélkül. Amikor elfeledted, hogy a jóság, a szépség és a boldogság egybeszöve csak ott található, ahol az Isten törvényeit szövik meleg ruhának a didergő vándor részére. Ha nem veszed magadra az isteni szőttest, szederjes lesz az ajkad és üres barlang lesz a szíved, ahonnan elfut a boldogság.

*

Halál. Szörnyű szó: elmúlás. De van más értelme is: új élet kezdete. A mag meghal, ha a földbe vetik, de új izgulással szökik ki a föld fölé a tavaszi napsütésben. És a hernyó is elveszti hernyó-életét, amikor gubót fon maga köré, de a színes lepke diadalmasan lendül a magasba, hogy szabad ringással szálljon a mezők felett.

A parancsok megtartása is halál. A szenvedélyek halála. A csúf arcok halála. A vércseszemek halála. A véres vágyak halála, melyek nem tudnak túlnőni rothadó örömeikön.

Furcsa paradoxon a keresztrefeszítés

titka. Már a haldokló Krisztus arcán is rajta van ez a nagy ellentmondás. Isteni titok ez is, amit csak az ért meg, aki elmélyed a véres Krisztus-arcban. Ellentmondás? Csak látszólag az. Mert Krisztus akkor győzött, amikor meghalt és akkor mutatta meg isteni nagyságát, amikor látszólag annyira kicsiny volt, hogy nem tudott elfutni ellenségei elől.

Aki elég erős ahhoz, hogy rászégezze magát a keresztre, az szabad lesz. Mert a szögek az alacsonyabb embert szögezik le, hogy annál nagyobb szabadságot kapjon a lélek.

*

Szögek. Más és más az életkörülmények szerint. De vannak szögek, amiket minden embernek tenyerére kell vennie. — *VI. parancs:* ne paráználkodjál! Ez is egy szög. A kamaszt ugyanaz a parancs köti, amelyik a családos embert is. Hiszen a házaselet nem törvényesített ágyasság. A parancs szava más és ugyanaz. Más, mert a házasságon kívül élőknek azt mondja: „Soha!” A házasnak pedig: „Törvény szerint! Isten megengedett terve szerint!” Vagyis: ha elfogadod a gyermeket is! — De ugyanaz is: mert amikor le kell küz-

deni a vágyat, ha bűnös útra akar csalni, akkor kemény küzdelem, akkor szenvedés, akkor szög, amely a kereszten átfúrja kezedet vagy szívedet is talán. De csak addig, míg a győzelem meg nem mutatja azt az új életet, ahol szabad és boldog rohanás van az ég felé. Az ég felé, amely végső célunk és örök hazánk. — *A szeretet törvénye*: az új színrel felrajzolt krisztusi törvény. Nem jelent-e sokszor áldozatot és szenvedést? Nem főtörvény-e, melynek megtartása sokszor súlyos bűn alatt kötelez? De ez a szög is szabaddá tesz. Mert akik szeretnek, szabadok: övék az egész világ és minden szív, akit besugároznak melegükkel. — *A munka*: nem szög-e sokszor? A fáradtság és görnyedés a mindennap szürkeségében? De hát nem ez építi-e a vasutat és az otthont? Arcod verejtékével eszed a kenyeredet? De mégis csak jó az a kenyér, ha asztalodon van.

IX. TÖVISKORONA

Többé-kevésbbé ugyanazokat a gondolatokat sugározza felénk, amelyeket a kereszt. Szeret a Krisztus! Szenved a Krisztus! A töviskoronán is áttör a nagy szó: „Kötelesség! Neked is részt kell venned a nagy engesztelésben! Hiszen bűnös vagy. Az Isten szent haragja feletted is kiterül, mint valami messziről zúgó tornádó.”

De mintha a töviskoronán keresztül nem is annyira a Nagy Engesztelő lépne elő. Mintha a Megváltó más szint is fel akarna rajzolni az Isten Báránya fenséges jelképe mellé. A *Király* vonásait.

KIRÁLY Ó

Nem hamis derengés ez, amit hamis szívek hamis sugárzása szöktet köréje. Nem üres lelkesedés, ami lehet gyújtó a párthívek között, de valótlan és üres tapintású az életben.

Valóban király Ő!

Pilátus kérdi:

— Tehát király vagy Te?

Felelé Jézus:

— Te mondod, hogy én király vagyok. (Ján. 18, 37.)

Te mondod itt az egész világ színe előtt! És én megerősítem ezt az állításodat: *az vagyok!*

Az Isten Felkentje. Király!

SZOMORÚ KIRÁLYSÁG

Saját népe sem vállalja az uraságát. Pilátus menteni akarja, de gyáván hull vissza abba a meddő heverésbe, amit Róma buja levegőjében szívott magába. Lépni akar, de nem emeli a lábát. Fél a Krisztustól, mert borzongó sejtés járja meg a velejét, de gyöngé és nem tud rálépni az igazság szivárványhídjára. Pedig az a napba vezet, a magasba vezet, ahonnan jól lehet látni a bűn erjedő hullafoltjait és az elmúlás fojtogató szagát. Nem lehet megmenteni a Krisztust gyáva visszaroskadással!

Tehetetlen dühében rámutat Krisztusra:

— Ime, a ti királyotok! (Ján. 19, 14.)

Habzó szájak ordítják, hogy el vele!
— A ti királyotokat feszítsem meg?
(Jn. 19, 15.)

— Nincsen királyunk, csak császárunk! (U. o.)

Előjáték! Séma! Millió és millió színjátékot fognak írni e szerint a recept szerint. Más lesz a kulissza, mások a szereplők, de a visszatérő gondolat ugyanaz: *El vele! Nincsen királyunk!*

Szomorú királyság az Övé: árulás, üldözés, számkivetés.

XI. Pius írja (Miserentissimus Redemptor): „Mindenünnen felhatol hozzánk a panaszos népek jaja, akiknek királyai és kormányai fölálltak és egybegyültek az Úr ellen és az ő Egyháza ellen... templomokat döntenek le... a szerzeteseket és szerzetesnőket házaikból üldözik ki, gyalázattal, kegyetlen erőszakkal, éheztetéssel és börtönnel sujtják; ifjak és leányok seregeit szakítják el az Egyház kebeléről, biztatják azokat, hogy tagadják meg Krisztust, hogy Őt káromolják és hogy a fajtalanság ocsmány bűneit kövessék el...”

Száraz szavak, de véres tények. A 2000 év előtti tagadás új átírásban. A

rivaldák véres fényben égnek, az ég alján piros szívek lángja lobog, de izgattott és ájult mozdulással, mert nem isteni tüzek égnek át a szíveken, hanem a pokol visszariasztó lobbanása.

Statisztika! Oh, ha valami csodatollal fel lehetne róni a pártütő szívek lajstromát, csak éjfélre készülne el a szörnyű írás. — Térkép! Ha valaki el tudná készíteni a lázadó szívek térképét, fekete lepellel vonhatná be a földgömböt.

„Az én országom...” Hát van ilyen is? Hol van hát Krisztus országa? „...nem e világból való”. (Ján. 18, 36.) Az én alattvalóim: akik hallgatnak az én szómra.

Mert ilyenek is vannak.

Krisztusra hallgató szívek. Az igazság és a fény gyermekei. Szent Ágnes az volt, aki 12 éves korában vértanúhalállal halt meg, mert a liliumot Krisztusnak ígérte és nem akarta odadobni a pogány lábak elé. Szent Pál is az volt, aki Saul-korában üldözte Krisztust, de azután elégett a szeretet tüzeiben. Hajótörések, megvesszőzések, éhes bolyongások közt ezer bajban űzi őt a szeretet. És az volt ezer más a katakombák rejtékében, de az volt Erzsébet asszony,

a szent anya és István király, aki boldog volt, hogy szolgálhatja a Nagy Királyt!

A folyton megújuló egyházüldözést így is nevezhetjük: *Király-üldözés!* Az Egyház tagjait nem azért üldözik, mert Péternek, Pálnak vagy Jánosnak hívják, hanem mert Krisztust vallják királyuknak. Ezek az üldözések tanúságtételre kényszerítik a Király alattvalóit. És tanúságot tesznek Jézus Krisztus mellett sokan: tömegek. Azok az apácák, akiket benzinnel öntöttek le és meggyújtottak, azok a papok, akiket agyonverték, azok az emberek, akiket sanyargattak, de azok a gyermekek is, akiket hajóra vonszoltak és szüleik szeme előtt akasztottak fel a hajókötelekre.

Hát igenis: van királysága! Dicső királyság. Mert az aljas üldözés úgy morajlik, mint az áradt víz szennyes tajtéka, de felette magasba nőnek a hitükhöz hűek. Felérnek a felhőig és azon túl is: mert homlokuk a végtelenségbe fúrja magát. A lázadó kezek csak a testet tudják elérni, de amikor a pokol dühével markolják az ártatlan áldozatokat, kicsúszik kezükből az üldözöttek lelke és odaszökken Krisztus

Király mellé, hogy átítatva isteni tűzzel, kiáltsa: „Az elnyomás tesz szabadá, a halálban győzünk, mert mi vagyunk a diadalmasok minden üldözés felett!”

És én? Mennyiben vagyok a Királyé? Törődöm én az Ő országával? Tudom én azt, hogy az üldözésben ugyan naggyá nőnek az emberek, de az üldözés a királyságnak nem rendes formája. Csak megengedi az Isten, de nem akarja.

Mennyiben ismerem el Őt Királynak? De tényekkel!

TÖRVÉNYEI

A rendezett királyságban vannak törvények. Hát hogyan lenne akkor Krisztus királyságában törvény! Hiszen Ő a rend! Mert Isten!

Nagy massa kavarog az ürben. Az Isten teremt. Rövid szóval parancsol: „Legyen világosság!” És úgy lőn. Az Isten ajkáról pattanó legyen-szavak hozzák a rendet, a törvényt: így fog indulni az élet. A sarjadó mag, a halak és a bogarak és minden. Az ember is. Számára is a törvény: élet. Mert törvény, hogy egyék, különben meghal, de

törvény az is, hogy nevéssen, különben bús bagoly lesz. És a bagoly-lelkek belevesznek a sötét éjszakába.

Krisztus királyságának törvényei is életet adnak. Hiszen főtörvénye: *szeretet, igazság!*

*

Szeresd az Istent! Nem szóval, hanem tettel. Régen megmondta Krisztus, hogy nem mindenki megy be a mennyek országába, aki azt mondja: *Atyám! Atyám!* Hanem csak azok, akik valóban Atyát látnak a jóságos Istenben és megteszik mindazt, amit ez az Atya parancsban ad. — Ha a nyirkos szobába tévedt katicabogarat kezedre veszed és kinyujtod a bodzafa bokrára, bizonyosan átjárja a nap melengető izgulása. Hogyan nyújtózhatott el Ádám a simogató fűben, amikor az Isten a semmiből emeli ki és kinyujtott tenyerén ráteszi a nap nevetésére, a fejet bódító édes virágillatra. Amikor azt mondja: „Minden a tiéd! Te vagy a föld ura!” — Hát hogyan szeresd az Istent, aki ilyen jó! A föld szép: az ember rontotta el! És ha azt érzed, hogy töviságyra helyezett az Isten a teremtkor, ne feledd el, hogy csodatövissek ezek. Felsebzik a szíve-

det, de ezek a vércseppek nehéz verésű aranyat érnek: ezekért lehet megvásárolni a mennyországot. A mennyország pedig örökké tart! — Szeresd az Istent: a Jóságot. De szeresd a szépséget is. Mert Ő a minden szépségek ősforrása!

*

Szeresd felebarátodat! Nagyon fontosnak tartja Krisztus Király ezt a törvényt, mert számtalanszor beszél róla. „Új parancsolatot adok nektek, hogy szeressétek egymást...” (Ján. 13, 34.) Pontosan körülvonalazza. Megmondja a mértéket is. Kétféle formában is: „Szeresd felebarátodat, mint tennenmagadat!” (Mt. 22, 39.) Sőt még ennél a normánál sem áll meg, hanem magasabb vonalra tolja a szeretet törvényét: „... szeressétek egymást, amint én szerettelek titeket.” (Ján. 13, 34.)

Milyen jól ismeri a romlott emberi szívet. Ismeri a gyűlölködés rontó hullámain, a sanda és gyanakvó szemeket, a magafelé zsugorodó önzés tigriskarmait, a gúny és megvetés tüzes nyilát, a kételkedés hideg jégfalát, a harag emésztő lángjait, a meg-nem-bocsátás életet zúzó szikladarabjait, a besűgás viperatestét, a bosszú perzselő lehelle-

tét, a durvaság érdes tapintását, az érzékenység kiállhatatlan nebáncsvirágait, az uralomvágy korbácsütéseit, az elsőhelyrevágás remegő féltékenységet, az irigység sápadt pillantását, a káröröm torz vonásait, a részvétlenség üres kongását, a megítélés tolvaj surranását, a rágalom útonálló megbúvását, a szeretetlen szívet, amely csak a magáéval gondol és nem látja meg a másikat.

Új parancs, új fény, új akarás! Szeressetek! „Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet.” (Ján. I. 4, 7.) De aki ismeri az Istent, az szeret. Nagyon szeret. Úgy, mint az Úr Jézus!

És az ilyen szív: nagy úr! Elveszti a garast, amit a szegénynek ad és elveszti a kényelmet, amit másért dob el, elveszti az önző vágyak ördögarcú babylon-tornyát, de a verejtékben megtalálja az új életet, a szeretettel legyőzött szíveket és mindezen át az Istent és a boldog örökkévalóságot. Az önzetlen szíveké: az egész világ és a nagy minden!

*

Szeresd önmagadat! És itt már sok mindenre kell ügvelned. Mert ide éppen úgy kapcsolódnak az igazság, okosság

és önmérséklés törvényei, mint ahogyan belekapcsolódnak az Isten-szeretetbe, vagy a felebarát szeretetébe. De itt nehezebb a figyelés és kettőzött éberség kell.

Hamis látások vakítanak. A Nap nem a legnagyobb égitest a világűrben. A Mira kis csillagnak látszik az égen, pedig 550-szer nagyobb, mint a Nap. A Rigel (az Orionban) 18,000-szer fényesebb, mint a Nap. És mégis: hajnalban már eltűnnek a „kis csillagok”, ezek a szörnyű égi kolosszusok. A Nap fénye homályosítja el azokat. Mert nagyon közel van hozzánk a Napunk.

Mi van hozzád legközelebb? Te magad! Ezért nem látod meg az isteni távlatokban a végtelen gondolatokat. Az arany elomlik kezedből, a bűnös öröm is, de ha sikerült egy darabkát megmarkolnod a végtelen Istentől, az öröké a tiéd lehet!

Furcsa gondolat, de igaz: told el magadtól önmagadat. A lázadó embert. A bűnt. Húzd magadra az *igazság* gúnyáját és rakd szemed elé az okosság távcsövét. Csoda-távcső ez: kis énedet kitolja a halál és elmúlás mezsgyéire és közel hozza a körülöttünk lebegő isteni

sugallatokat. Ezek a szent ösztönzések a magasba hajtanak minket. Ahol nincs vakság, sem nyomorult elbukás. Hanem csak győzelem.

Győzelem! Az unalom felett. A jajszó felett. Mert aki Istenben szereti önmagát, az szép győzelmet arat a verejtékes csűrökbe: a békét, a boldogságot, a biztos harcok tudatát: az örök életet.

Krisztus törvényei: életet adnak!

X. LÁNGOK

Kitör Szívéből a szeretet. Jézus Krisztus maga mondja Szent Margitnak, hogy nem tudja lefogni a feltörő lángokat. Szeretetét ki kell árasztania az egész világra.

Valami egészen újlendületű áram indul a szentséges Szívből. Gyujtani akar. Szíveket akar. De lángban égő szíveket.

Ez a mélyértelmű engesztelés új forrása: a vizontszeretet.

Az engesztelésnek sok értelme van. Jelent *kárpótlást, jóvátételt*. Mondjuk így: helyre kell hoznunk azt, amit elrontottunk.

Kell! Vagyis kötelesség. Hiszen kötelesség az, hogy a méltán haragvó Istent kiengeszteljük. Éppen azért, mert *méltán* haragszik, mert mi jogtalanul emeltük fel lázadó fejünket a legjobb Atya megsértésére.

De az engesztelésnek van másik indítóoka is. *A szeretet!*

A szeretet csodás erő. Viszontszere-
tetet kíván. És gyújt is: ellenállhatatlanul. Kikényszeríti a viszontszeretést. Nem az igazság észbehásító keménységével, hanem meleg érintéssel. A tűz nem sokat okoskodik, hanem lángra lobbantja azt, amit elér.

Igy kapcsolódik be a Szent Szív tiszteletébe a másik fogalom: *vigasztalás*. A szeretet gyújtja fel és a szeretet izzítja át. Az isteni Szívből kiömlik a láng és ha ráesik a szívedre, hétszínű szivárvány ragyogja át a szívedet. Új színek, új titkok.

EGYÜTTÉRZÉS

Az engesztelő szeretet élesen figyeli Krisztust. Az Ő látásával telik be. Az engesztelő szeretet ismeri a nagy titkot: „Ti pedig Krisztus teste vagytok és egyenként tagjai.” (I Kor. 12, 27.) A fej: Jézus Krisztus. A tagok: mi vagyunk.

Jézus Krisztus pedig ma is szenved. Titokzatos módon, de valósággal. Szent Ágoston mondja: „Krisztus mindent megszenvedett, amit szenvednie kellett; semmi sem hiányzik szenvedése

mértékéből. Tehát befejeződött a szenvedés. *De csak a fejben.* Fennmaradt még a szenvedés a testben.” (In Psalm. 86.)

Ez a gondolat tűnik elő az Apostolok Cselekedeteiből is: „Én vagyok Jézus, kit te üldözesz.” (Ap. Csel. 9, 5.) Ezt mondja Saulnak, amikor az a damaszkuszi úton az Egyház üldözésére indult. Az Úr Jézus „ezzel világosan jelezte, hogy az Egyház ellen folyó üldözések az Egyháznak isteni Fejét is támadják és bántalmazzák”. (XI. Pius: Miserent. Redemptor.)

Igen: Krisztus engesztelő szenvedése megújul, valamiképen folytatódik és befejeződik az Ő titokzatos testén. (U. o.)

Ha figyelem Krisztust, akkor a szeretet finom együttérzése tágitja ki a szem pupilláit. A folytonos egyházüldözés felriasztja a nyugalmat, de a közönyös csak akkor rándul össze, ha földi érdekei is bekapcsolódnak az üldözésbe. A jajszó és sikoltás nem indítja meg jobban, mintha csak felhajtott állatok bögnének a vágóhídon. Legfeljebb boszszankodik, ha zavarja délutáni alvását. Az üldözés ellen is csak akkor emel szót,

ha a puskaporszag fojtogatja és nyugalmasabb vidékre kell utaznia. Egyébként az ujsághírek közt fontosabb számára az „örlemények piacának rovata”, mint a Krisztusért halódók patakban omló vére.

Az a szív, amelyik együttérez Krisztussal, szívével fogja fel az üldözések véres hasítását. Úgy fáj neki a misztikus krisztusi test minden fájdalma, mint ha reá zuhant volna a seb és a gúny.

Az Udvözítő vért izzad az Olajfák hegyén. Fáradtan és véres homlokkal megy a kiválasztott háromhoz. De Péter, Jakab és János alszanak. Hiába volt az intés, hogy virrasszanak. Hiába jön Krisztus, hogy enyhülést és vigaszt találjon náluk.

Az együttérző szív: éber. Elkíséri Jézust a keresztúton és megáll a felszegzett Udvözítő lábainál. Halálíg hú a Mesterhez.

EGYÜTT-SZENVEDÉS

Ez is ismeretlen titkokba vezet. Nagy út ez. Aki rálép, hősi csúcsokra érhet, hacsak közben meg nem roggyan a lába.

Együtt-szenvedés már az is, ha együtt-érzek vele. Hiszen a fájdalom látása már maga is fájdalom. Kín a lélekben. És a lélek szenvedése erősebb, mint a testé.

Együtt-szenved az az üldözött, aki boldogan mondja el az ígét: „Érted viselem a hajszát, szenvedő Krisztus!”

De együtt-szenved az is, aki érzi, hogy a bűn kálváriás ösvényeket vágott a nagy erdőrengetegbe. A liánok, páfrányok és felmagasló faóriások közt Lucifer húzódik meg. Rejtekből kandikál elő a bűn. És a bűnnek sok átka van a föld erdőrengetegében. Annyi félreértés, tudatos bántás, kenyértelenség és lemondás. Annyi felfuvalkodott szív dobja a töviseket a nyugalomba és békébe, a mosolyt széttöri és a hajnalok helyére pernyét és fekete üszköt akar. Sokat kell szenvednünk, akarva, nem akarva, mert az élet telve van szenvedéssel. Ádám elrontotta az Isten paradicsomát és fiai keresztutat járnak reggeltől estig. — Az a szív, amelyben engesztelő szeretet van, tudja, hogy ő tölti be és fejezi be Krisztus nagy szenvedését. A ránk maradt keresztet vállaira veszi és megindul a Golgotára.

A Golgotán meghalt Krisztus, de fel is támadott. Ezért nem szomorú a mi szenvedésünk!

A hősi lélek nem áll meg ennél sem. Új szenvedést keres. A napi életben kis önmegtagadásoknak hívják. De nevezik úgy is, hogy a kereszt szeretete, amelyet csak az tud boldogan magához ölelni, aki átöltözött Krisztusba. Ez a hősi magasok titka. Az új boldogság új nyílása, ahonnan olyan fény árad, amely megvakítja a vakond szemét.

XI. SEB

Semmi sem volt véletlen dolog Jézus Krisztus életében. Az sem, hogy megszületett, az sem, hogy kereszten halt meg. Dehát akkor az sem, hogy Longinus, a pogány százados megnyitotta Krisztus oldalát a kereszten.

Mennyi kedves és mély elmélkedés fakadt már a kereszt tövében. Mennyi találgatás és néha egyéni meglátás is.

Mi a seb értelme?

Szentatyák mondják, hogy onnan áradt a kegyelmek forrása. Igaz. Hiszen a megváltás művének mozgatója a szeretet volt. Krisztus szerető Szíve.

Azt is mondják, hogy nyitott kapu az a seb. Rajta keresztül látunk be a szívbe, de azon keresztül be is léphetünk a szívbe.

Nyitott ajtó. Porta coeli! A mennyek kapuja.

Mindenki beléphet.

A bűnös is!

A pogány is!

Nagy parancs az, hogy az Egyháznak minden néphez küldetése van. Mert Krisztusé az egész világ. „És ruhájára és ágyékára írva vagyon: királyok Királya és uralkodók Ura.” (Jelen. k. 19, 16.) Azért mondta: „Elmenvén tehát tanítsatok *minden népet*, megkeresztelvén őket az Atya és Fiú és Szentlélek nevében.” (Mt. 28, 19.)

Lépj be a Szívbe! Teheted!

De ne egyedül!

Ha egészen Krisztusé vagy, akkor Krisztus is a tiéd. Minden gondolatával, vágyával és akarásával. Krisztus pedig *akarja* a szíveket. Azokat is, akik bűnösök és azokat is, akik nem ismerik.

Aki őszintén tiszteli és szereti Krisztus Jézus Szívét: az *apostoli lélek*! Hódítani akar. Mindenkit, mindenhol, minden szent eszközzel!

XII. DICSSUGARAK

Alacoque Szent Margit látja Jézus Krisztus Szívét. És úgy tűnik eléje, mint „ragyogó nap”. Fényárban úszik.

Titokzatos dolog a fény és a ragyogás.

Fény nélkül nem látunk. Kell az élethez.

Az esti mécses az ablakhoz csalja a sötétség bogarait. Valami ittas szerelemmel röpködik körül a fényt.

A gazdagok gyémánttal és rubinttal díszítik magukat. Nem azért, mert kövek, hanem mert drágakövek. A csillogás teszi drágává azokat.

A fény és csillogás mindig valami magasabbrendűséget jelez.

Krisztus is csillogó szívet mutat. Dicsőséges sugarak omlanak ki rajta. Mert ez a Szív a győzelmes Krisztus Szíve.

Jó tudnunk ezt is!

Hamis látás az, amely csak a keresztet vagy a töviskoronát látja meg. Az ilyen

szem meghamisítja a történelmi Krisztust. Mert Krisztus meghalt, szégyenfán halt meg, de legyőzte a világot. Hát azért diadalmas is.

Ezek a győztes sugarak ragyogják be a sírokat is: „Feltámadunk!”

Ezért diadalmas világnézet a mi világnézetünk.

Ha valaki leül a temetőben, a halált találja a hant felett. A halál merev és riasztó. De ha valaki halottak estéjén meggyújtja a mécsest a sírokon, akkor az imbolygó lángocskán keresztül a fény áradását látja. És ez az el nem múló mennyország fénye. Az örök hazáé!

Jó arra is gondolni néha, hogy Krisztus útja a boldog mennyországba vezet!

ÖSSZEFOGLALÁS

Nem állhatok meg az elmélyedő gondolatokban. Összegezek világos kézzel, hogy átírhassam életemet a szentséges Szív programja szerint. Krisztusba akarok öltözni, hogy új és győztes életet éljek!

1. Az engesztelés indítóokai.

Az igazságosság követeli, hogy kiengeszteljük a méltán haragvó isteni Fölséget azokért a sérelmekért, amelyeket a bűneinkkel okoztunk.

Krisztus iránti szeretet készlet, hogy vigaszt nyujtsak a szenvedő Szívnek és így engesztelő szeretettel viszonzozzam végtelen szeretetét.

A *felebaráti szeretet* is kívánja, hogy engesztelő áldozatot mutassak be a bűnben vergődő testvérekért, mert ezzel kegyelmeket esdek le számukra és így mentem meg őket az örök életre.

Az okosság is tanácsolja, mert az engesztelésért külön és igen nagy kegyelmeket kapok, melyek minden cselekvésemet értékesebbé teszik.

2. Az engesztelés Krisztussal egyesít.

Ezt az egyesülést megkezdi a bűnök eltörlése, mert a megszentelő malaszt Isten templomává tesz, ahol örömmel van az Isten. — Tökéletesíti az, ha résztveszek Krisztus szenvedésében. — Betetőzi az, ha áldozatot mutatok be a testvérekért. (V. ö. XI. Pius: Mis. Red.)

3. Szent Szívén keresztül nézem Krisztust,

mert: így biztosabban jutok el Jézus Krisztus tökéletes ismeretére;

mert: így jobban buzdulok az Ő szeretetére;

mert: így hathatósabban indulok el az Ő tökéletes utánzására. (V. ö. Mis. Red.)

4. Jézus Szíve:

a) Az isteni Szív: Isten igéjével lényegileg egyesült Szív, az Isten háza, ahol az Istenség egész teljessége lakozik.

Imádás, hódolat, dicséret illeti ezt az isteni Szívet. — A tömegek káromlással és gúnnyal illetik. — Ezentúl imádásom engesztelő imádás lesz: pótolom azt, amit mások nem adnak meg Neki. Imádom Őt mások helyett is!

*

b) *A tanító Szíve*: a tudomány és bölcsesség kincsesháza. Azért jött, hogy hirdesse az elfelejtett igazságokat és hogy új titkokat tárjon fel. *Út, igazság és élet!* Világnézete biztos világnézet, mert isteni értelem sugározza azt felém. — Az emberi kevélység új és hamis utakat talál ki mindig. Krisztus igazságait elferdítik vagy tagadják. — Hiszek Krisztusban erős hittel. Legyen az én biztos hitem engesztelés mások hitetlensége miatt. Így akarom leesdeni a sötétben járóknak a „lumen Christi”-t, a túlvilág biztos isteni fényét.

*

c) *A példaadó Szíve*: minden erény mélysége, az igazságosság és szeretet tárháza, mindhalálíg engedelmes, valóban a szeretet lángoló tűzhelye, béketűrő és nagyírgalmú, szelíd és alázatos Szív.

Hamis és kevély hősöket keres a

világ. Ha szép van bennük, Istentől ellopott gondolatok azok, de a hamis vonás titokban mérgezi át a szíveket. Hősiességbe, igazságba vagy egyoldalú szeretetbe burkolják a lázadó embert. Bálványok ezek, melyek elfedik szemünk elől az isteni Példaképet.

Átöltözöm Krisztusba. De mások helyett is. Nagy engesztelő akarok lenni: lássák meg bennem mások is az Alter Christi-t, a Krisztus képmását. Az ilyen Krisztus-lelkű emberek harmatot esdenek le az égből a szikkadt szívekre.

*

d) *Az erőt adó Szív:* melynek teljességéből mindannyian merítettünk, mely dúsgazdag mindazok iránt, kik Hozzá folyamodnak, minden vigasztalás kútfeje.

Krisztus nemcsak tanítja az új életet, hanem be is mutatja példájával. Ezzel sem elégszik meg: erőt is ad a követésre.

Ezt csak az Isten tudja megtenni. Voltak nagy pogány elmék a földön. Kutatták az Istent és a törvényeket. Sok mindenben meg is találták, mert az Istent megtalálhatod a teremtet világon keresztül is. Hiszen a csillagos ég és

a föld hirdeti, hogy van Isten. Nagy törvényeit pedig beírta az emberi szívbe. Ott is megtalálhatod. Ezek a zseniális pogány elmék megtalálták. Ha nem is teljesen és nem is egészen világosan. — Példájukban van erő: mert erő az, ha látom, hogy mások erkölcsös életet élnek. Erő az, ha látom másban, hogy a törvények élete szép élet és boldogít. — De ezek a szellemóriások csak ennyit tudtak: példát adni. Más, benső erőt nem tudtak csiholni a taplós szívekben.

Krisztus többet tud. A példa mellé még kegyelmet is ad. Ezt a szent és természetfölötti valóságot. Kegyelem! Isteni erő! Hősök, szűzek, mártírok! Nem egy... de milliók! Nem egy korban, de most már 2000 év óta! Nemcsak erős izmú férfiak, de gyöngé gyermekek is, akikben a kegyelem, ez az isteni erő úgy szökik fel, mint a máglya felkigyózó lángja. Még jobban: mert az égig ér, felemel a poshadásból és nemzeteket szül újjá!

7 nagy forrásból tör fel a kegyelem. Krisztus Egyházának 7 szentsége ez. — És mennyi új erő, amit bízó imáért szór a földre Krisztus.

Szentséges Szívének tiszteletéhez új

kegyelmeket is fűz. Bűnös vagy, szenvedélyek rabja? Szívéből feléd tengereklik a kegyelem. Szentté akarsz lenni? Gyorsan és biztosan emel a magasba! — Szomorú vagy, vigaszra szorulsz? Megígéri (Alacoque Szent Margit által), hogy veled van az élet minden percében, sőt halálos ágyadnál is megnyugtat! Nagy szó, ha a Krisztus áll melletted! Megáldja a házakat, ha szent Szívének képét kifüggesztik és tisztelik, egyesíti a megosztott családokat, ha neki ajánlják fel magukat, sőt anyagi vállalataidat is megáldja, ha szent Szívében kezded el azt. — Az apostoli lelkeknek külön erőt ígér: még a megrogzött bűnösök felett is hatalmat ad nekik, csak szent Szívében bízva induljanak a térítő munkára. — A *Nagykilenced* különösen nagylelkű ígéret. (Ha kilenc hónap első péntekén, egymás után, tehát megszakítás nélkül, engesztelő szándékkal áldozol, nem fogsz meghalni a szükséges kegyelmek nélkül. Első vasárnapkal nem lehet pótolni, ha pedig kimaradt egy áldozás, újra kell kezdened.) — Végül ünnepélyesen mondja, hogy Szívébe írja és

soha ki nem törli azoknak nevét, akik szent Szívének tiszteletét terjesztik.

Mennyi kegyelem! 2000 év óta. És most új áradással nyitja meg a kegyelmek tengerét. A feltétel egyszerű: kérd Szívétől a kegyelmet.

Mégis: mennyi ostoba vakság! És mennyi rövidlátású magabizás! Nem kell a Krisztus kegyelme!

Sursum corda! Fel a szíveket! Bizalommal közelítem meg Öt és kérek. Adni fog! Hiszen adni akar. — De még a bízó és kérő imába is belevegyítem az engesztelés nagy gondolatát: kérek másoknak is, kérek mások helyett is. Hiszen sokan ülnek az elmúlás fekete vizénél. Kétségbeesetten és eltévedten.

És ha magamnak kérek, azt mondom: „Szent Szív, örülsz, ha adhatsz. Kérek magamnak, de kérek, hogy gyermeki bizalmam legyen vigaszod mások magabízó hidegségeért!”

Igy akarok belekapcsolódni Krisztus életáramába, amely a kegyelmekben bizsereg.

*

e) *A Megváltó Szíve*: gyalázatokkal tetézett, gonoszságainkért megtört és lándzsával átdöfött Szív, a bűnösök

áldozatja, valóban vétkeinkért engesztelő áldozat.

Ha a keresztre nézek, eszembe jut, hogy Ő áldozat volt a bűnökért. De ha csak Szívére nézek, akkor is eljutok az engesztelés gondolatához. Szívesen ismétlem a gondolatokat, hogy jobban megértsem az engesztelés nagy mivoltát.

Főljánlás. Ezáltal önmagunkat és mindenünket az Úr Jézus isteni Szívének szenteljük és egyben *elismerjük*, hogy mindent az isteni szeretetnek köszönhetünk. (Ez a felajánlás mintegy megerősítést nyert a Krisztus Király ünnepének elrendelése által.) — Az oltár szentséges áldozatával kapcsolatban kell magunkat felajánlanunk. Vagyis úgy, hogy „élő, szent és Istennek tetsző áldozat” (Róm. 12, 1.) legyünk. — Ezek a pápai körirat gondolatai. (Mis. Red.) Ebben a *főljánlásban* a Teremtő szeretetét viszonzozza a teremtmény. De ez a szeretet igazi *engesztelő* szeretetté válhatik, ha a feledékenységből elhanyagolt, vagy a sértéssel megbántott örök *szeretetnek* úgy adjuk oda önmagunkat, hogy az egyben engesztelés is legyen. És akkor ez az „élő, szent és

Istennek tetsző áldozat" már elégtételadásra törekszik.

Engesztelő áldozás. Az Úr Jézus különösen ajánlotta egyebek között. És ugyancsak Szent Margitnak mondta, hogy ez igen kedves előtte. Áldozhatsz mindennap is. De ez engesztelő áldozás csak akkor lesz, ha áldozásodban gondolsz arra az ezer és ezer megbántásra, amivel a szentséges Szívet illetik. Fel kell ajánlanod áldozásodat elégtételül mindezért.

A *szentóra* szintén a szenvedő Szív legkedvesebbjei közé tartozik. Ilyenkor a hozzá hűek egy órán át mondanak könyörgő és engesztelő imádságokat, hogy így tegyék jóvá a sok sértést.

Élő, szent áldozat. Ez akarok lenni a Megváltóval. — Azért benső kapcsolatot létesítek az Oltáriszentségben rejtőző Udvözítővel. Gyakran áldozom. Hiszen így fogom átfogni magamba a tüzet. Mert az Ő teste és vére szent tüzet és szent lüktetést ad az emberi szívnek. Átalakítja. Így fog átalakulni *gondolatvilágom*. Egészen az Ő szemével tudom nézni a világot. És az Ő szeme: isteni szem. Élesen lát és mindig a végtelenség szemszögéből ítéli meg a

rohanó élet minden percét. — Így fog átalakulni *érzésvilágom is*. Telve leszek diadalmas örömmel és felfelé vágyással. Nem tud elejteni a piszkos mámor és a szenvedélyek hamis illata. Egyszóval: *átalakul a szívem*. Mert érzem, hogy az Ővé vagyok és Ő az enyém! Nem jelent ez világmegvetést, hanem csak Lucifer világának a megvetését, nem jelent ez savanyú nézést, hanem inkább állandó derűt, mert az Isten lakik bennem. Szent Erzsébet anya volt és Szent István királyunk több gyermek atyja. És mégis szentek voltak. A szentség nem a cellák kiváltsága. Mindenki szentté lehet. Sőt kell is, hogy szentté legyen. Mert szentség az, ha az Istené vagyok és teljesítem parancsait. — Van ugyan a szentségnek egy másik, *önkéntes útja*. Az evangéliumi tanácsok követése: az önkéntes tisztaság, szegénység és engedelmesség. De ez csak egyik útja a szentségnek. A másik: a parancsok hív és pontos betartása.

Kiválasztom magamnak azt az utat, amelyre hív az Isten és aztán *áldozat* leszek. Úgy, mint Ő a Kálvárián és amint a szentmisében. *Fölaajánlom magam*, akár minden reggel is. Ővé legyen

mindenem. A munkám, az örömöm, az imám, a szenvedésem: a szívem! És azután megkezdem mindennap a titokzatos *átváltozást*. Minden legyőzött kísértés és bűnkerülés új krisztusi vonást hoz a lelkembe. De az erény is. Este örömmel látom, hogy ma *áldozat* voltam: *élő áldozat*, mert talán sokszor nagyon is szívembe hasít a kereszt három szöge, a hűen megtartott parancsok, vagy a mindennap ezer rejtett és névtelen szenvedése. *Áldozat* voltam: *szent áldozat*, mert közelebb jutottam Krisztushoz. Hogyisne: hiszen sokszor nézek a keresztre, hogy erőt merítsek a szenvedő Megváltó nézéséből és sokszor egyesülök vele imában is, áldozásban is, hogy átjárja szívemet ismeretlen és titkos erejével, a kegyelemmel.

*

f) *A Király Szíve*: minden szív királya és központja.

Nem elégszem meg azzal, hogy én vagyok Krisztusé. Szíveket akarok hódítani szentséges Szívének.

Pogány missziók. Hány millió nem ismeri az Istent. Az igazi Jézus Szívetisztelő törődik a pogány missziók ügyével.

Egyéni felajánlások. Imával, szóval és példával is buzgólkodom, hogy minél több szív ajánlja fel magát a szentséges Szívnek. Szent fanatizmussal küzdök, hogy minél több szívben szülessék meg a Krisztus.

Családfelajánlás. Ez is beletartozik apostoli programmomba. Amelyik család Őt választja a család fejének és Királyának, ott felszökik a húsvéti öröm jeligéje: „Pax vobis!” Béke! Egyetértés! Szeretet! Boldogság!

Szorgalmazom és terjesztem a család-felajánlást.

Nyilvános megkérdések. Nem szabad visszariadnom a gondolattól: „Mit tehetek én?” Sokat. De ne felejtsem el, hogy csak eszköz vagyok a végtelen hatalmú Isten kezében. Szent Margit is ijedten kérdezte az Udvözítőt, hogy miképen tud ő megfelelni majd a nagy követelésnek. Egyszerű zárdaszűz. És ő közvetítse a szentséges Szív nagy üzenetét a világnak? Azt, hogy új kegyelmeket akar kiárasztani Szíve által. És hogy külön ünnepet is akar szentséges Szívének. Maga az Udvözítő nyugtatta meg. Hiszen az Isten csak eszközöket keres. Minél készségesebben és

nagyobb bizással adjuk át magunkat Szent Szívének, annál jobban mutatja meg, hogy Ő a mi erőnk. Bízhatunk benne. És általa sok mindent elérünk, amit nem tudnánk saját erőnkkel.

Ezek a nyilvános megkérlelések készítik elő az útját annak is, hogy a közületek (egyesületek, városok stb.) ünnepelesen ajánlják fel magukat a Nagy Király Szívének.

*

g) *A Nagy Jutalmazó Szíve*: a Benne reménylők üdve, életünk és feltámadásunk, minden szentek gyönyörűsége.

Milyen a mennyország? Szem nem látta, fül nem hallotta. Sokszor külsőleg is elváltoztak a szentek, akik egyetlen csöppecskét kaptak a végtelen boldogságból itt a földön. Az arcuk tűzben égett, a magasba emelkedtek. Ez a lélek diadala a lehúzó anyag felett.

Az örök boldogság: pompás társaság. Az emberiség elitje! Tudósok és lángelmék. A világtörténelem nagyjai. Az igazi nagyok: akik valamikor boldogabbá tették az embert. A sírókat és a tudatlanokat, a gyöngéket és a csodára várókat.

És mindezek között az *Isten Báránya*,

a megdicsőült Krisztus. De most már nem kenyérszín alá rejtve. És nem is szoborba vésve. Lehet a szobor nagyszerű. De az ihletett vonás az ihletett művész elgondolása. Amikor megállok a nagy művészek szobrai előtt, volta-képen azt látom, hogy milyennek képzelte Krisztust a művész. De Krisztus szebb. Hát milyen? Szem nem látta, fül nem hallotta.

Hát nem járt a földön? Megdicsőült testben is? Amikor áthatolt a falon és megmutatta, hogy milyen lesz a fel-támadt testünk?

Igen: járt köztünk azután is. De istenségét elrejtette. Nem is rejtette el, hiszen a vak előtt nem kell elrejtetni a tavasz zöldjét. Úgysem látja. Mi sem látjuk igazán, hanem csak odaát. Majd ha „új szemet” kapunk, a „lumen gloriae”-t. Ezt az új fényt, amivel láthatjuk az Istent. Úgy, amint van: színről színre.

Kitáruló mennykapuk és el nem múló végtelenség! Néha talán a misében, vagy egy meghitt órában érzed, hogy milyen közel van hozzád az Isten. Mi ez? Fény? Csak kicsiny sugár, ami már száz szögletben ütődött vissza. Elvesz-

tette az igazi ragyogását. Mert azt oda-
átra tartja az Isten.

Boldog mennyország! Boldog jutalom!
Boldog Krisztus boldogító Szíve! Ott
megértjük, hogy álom volt csak a föld.
Amikor fölébredünk a síron túl az igazi
életre. Ott megértjük, hogy minden el-
viselt kereszt és érted tett lépés millió-
szoros jutalmat kap: mert enyém leszel
zavartalanul, éjjeli sötét nélkül és mind-
örökre: Krisztus Jézus legszentebb
Szíve!

Remélek. Sokszor nézek odaátra. Mi-
kor a nehéz órák feketén konganak.
Remélek, mások helyett is, másokért!
Azok helyett, akik jobban bíznak a
földben és a gyöngé kezek erejében,
mint az Istenben, aki bizalmat hirdet
és örök boldogságot ad mindenkinek,
aki a szentséges Szívbe helyezi bizo-
dalmát.

Feltámadunk egyszer!

Győzni fogunk mindörökre, mert a
szentséges Szív volt a mi életünk!

TARTALOM

A szentségház Foglya	3
I. Ahogy ő látja a világot	5
Álarcos bál	5
A nagy álarcos	6
Szomorú farsang	8
Kezdődik a tánc	11
A legszörnyűbb álarc	11
Ellentmondás	12
A sphinx	13
II. Az ember	16
Elsárgult lapok	16
Izzó szikrák	17
Fajfenntartás	18
Létfenntartás	19
Magasabbrendűség	20
Bírvágy	22
Hatalomvágy	25
Szépérzék	26
III. Forradalom	29
IV. Az Isten válasza	31
Megérkezett	31

Elindul	32
Hullámok között	32
A nyolc boldogság	34
V. A történelmi Krisztus	44
Bűntelen volt	45
Lázár feltámasztása	48
VI. Az örök ugyanaz	52
Vakság	52
Gyöngesség	55
Gonoszság	56
VII. Biborhasadás a sötétben	59
Alacoque Szent Margit	60
Három jelenés	60
Isteni rejtély	63
Megromlott viszony az Isten- nel szemben	64
Meghasonlás az emberek között	67
Meghasonlás önmagunkkal	71
Engesztelés	73
VIII. A kereszt	75
Amit szemünk lát	76
Áldozat	77
Szeretet	81
Kötelesség	82
Keresztrefeszítés	83
IX. Töviskorona	88

Király Ő	88
Szomorú királyság	89
Törvényei	93
X. Lángok	99
Együttérzés	100
Együtt-szenvedés	102
XI. Seb	105
XII. Dicssugarak	107
Összefoglalás	109

